Ազգ
Azg armenian daily
21 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2003 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 191(2876)

Երեւանում հայտնաբերվել է սիբիրախտով վարակված միս

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մովսես Խորենացու փողոցի թիվ 2 շուկայի դիմաց գտնվող մսի խանութներից մեկում հոկտեմբերի 16-ին Երեւանի քաղաքապետարանի «Անասնաբուժական սպասարկման կենտրոն» ՊՓԲ ընկերության մասնագետի փորձաքննությամբ հայտնաբերվել է սիբիրախտով վարակված միս, որը Երեւան է բերել Վարդենիսի շրջանի Լուսակունք գյուղի բնակիչ Պարգեւ Պետրոսյանը: Դեպքի մասին հայտնվել է ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությանը, որի հանրապետական լաբորատորիան եւս հաստատել է սիբիրախտի առկայությունը: Փաստի մասին տեղեկացվել է նաեւ ՀՀ գլխավոր սանիտարական բժիշկը:

Ինչպես տեղեկացրին Երեւանի քաղաքապետարանի մամուլի ծառայությունից, միջոցառումներ են ձեռնարկվում վարակված կենդանու իրացված կաշին հայտնաբերելու:

Քաղաքապետարանում այսօր կայացած խորհրդակցությունում քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանը, առանձնակի կարեւորելով մսի գիշերային առեւտրի վերահսկողությունը, հայտնել է, որ առաջիկայում մայրաքաղաքի առեւտրի եւ սպասարկման հարցն առանձին քննարկման առարկա կդառնա:

Հայոց բանակի ուխտագնացության օր Ս. Էջմիածնում

Մայր աթոռի մամլո դիվանը տեղեկացնում է, որ հոկտեմբերի 19-ին Ս. Էջմիածինը հյուրընկալել էր հայոց բանակի ուխտավոր բարձրաստիճան զինվորականների՝ առաջնորդությամբ ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի: Ուխտավորների մեջ էին ԼՂՀ պաշտպանության բանակի նախարար Սեյրան Օհանյանը, ՀՀ պաշտպանության փոխնախարարները եւ բանակի բարձրաստիճան սպայական կազմը:

Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հանդիսապետությամբ ուխտի պատարագ մատուցեց հայոց բանակի հոգեւոր առաջնորդ Արշեն աբղ. Սանոսյանը:

Հանդիսապետությամբ կաթողիկոսի, կատարվեց հոգեհանգստյան պաշտոն Արցախյան ազատամարտում զոհված հայ զորականների հոգու հանգստության համար:

Ս. պատարագից հետո վեհարանում ուխտավորներին ընդունեց Ամենայն հայոց հայրապետը: Հանդիսության ժամանակ ներկաներին ողջունեց Սերժ Սարգսյանը:

«Ես շատ ուրախ եմ, որ այսօր մեր բանակի մեջ կա անսասան հավատ, մեր բանակի մեջ կա մեծագույն հարգանք Հայոց եկեղեցու, Նրա հայրապետի նկատմամբ: Ուրախ եմ նաեւ այսօր մեկ անգամ եւս հավաստիացնելու, որ հայկական բանակն այսօր, քան երբեւէ, ամուր է, ի վիճակի է պաշտպանելու մեր հայրենիքի սահմանները», իր խոսքում նշեց նախարարը:

Այնուհետեւ հայոց բանակի բարձրաստիճան սպայական կազմին իր օրհնության խոսքն ուղղեց Գարեգին Բ կաթողիկոսը:

Ի գնահատություն ազգին բերած իրենց ծառայության Գարեգին Բ հայրապետը պաշտպանության նախարարի առաջադրությամբ եւ հայոց բանակի հոգեւոր առաջնորդի միջնորդությամբ «Ս. Ներսես Շնորհալի» պատվո շքանշան հանձնեց գեներալ-լեյտենանտ Մանվել Գրիգորյանին, գեներալ-լեյտենանտ Յուրի Խաչատուրովին, գեներալ-լեյտենանտ Միխայիլ Գրիգորյանին:

ԲԱՔՈՒ

Ադրբեջանում ձերբակալվել են ընդդիմության առաջնորդները

Ադրբեջանի իրավապահ մարմինները ձերբակալել են Բաքվում հոկտեմբերի 15-ի եւ 16-ի զանգվածային անկարգությունների 8 կազմակերպիչների եւ մասնակիցների: Պրիմա գործակալությունը հաղորդում է, որ ձերբակալված են ընդդիմադիր գլխավոր կուսակցության՝ «Մուսավաթի» նախագահի բոլոր տեղակալները: Կալանքի տակ են նաեւ «Ախրար» կուսակցության առաջնորդ Վագիֆ Հաջիբեյլին («Մուսավաթի» փոխնախագահի եղբայրը), «Ումիդ» կուսակցության ղեկավար Իգբալ Աղազադեն, Ժողովրդական կուսակցության նախագահ Փանահ Հուսեյնովը եւ Ղարաբաղի հաշմանդամների կազմակերպության նախկին նախագահ Էթիմադ Ասադովը:

Ձերբակալվել են նաեւ Ժողովրդական ճակատի փոխնախագահը եւ նրա որդին: Հիշյալ բոլոր կազմակերպությունների ղեկավարները մտնում են «Մուսավաթի» առաջնորդ Իսա Ղամբարի ընտրական դաշինքի մեջ: Իշխանությունները նրան համարում են անկարգությունների գլխավոր կազմակերպիչ: Ըստ «Մուսավաթի» աղբյուրների, Իսա Ղամբարը ներկայումս տնային կալանքի տակ է: Ձերբակալված մյուս անձանց տեղն անհայտ է:

Գործակալությունները տեղեկացնում են հոկտեմբերի 15-ին եւ 16-ին լրագրողների նկատմամբ կատարված աննախադեպ բռնությունների փաստեր: Ադրբեջանի լրագրողական միությունների ղեկավարների խոսքերով, իրենց պարտականությունները կատարելիս բռնության են ենթարկվել ԶԼՄ-ների 71 աշխատակիցներ, 49-ը ստացել են մարմնական վնասվածքներ, շատերից խլել կամ ջարդել են լուսանկարչական սարքերը եւ տեսախցիկները:

Հա՛-յա՛ս-տա՛ն, չե՛մ-պի՛-ոն

Գագիկ Հովհաննիսյանը հաղորդում է Պլովդիվից

Հայաստանի շախմատիստուհիների փառահեղ հաղթանակով ավարտվեց Բուլղարիայի Պլովդիվ քաղաքում անցկացված Եվրոպայի թիմային առաջնությունը: Երկուշաբթի երեկոյան այստեղ, միջազգային ցուցահանդեսների պալատում Հայաստանի Հանրապետության հիմնի հնչյունների ներքո վեր խոյացավ մեր երկրի պետական դրոշը: Հայաստանի հավաքականը հռչակվեց Եվրոպայի չեմպիոն, եւ թիմի անդամները՝ գրոսմայստերներ Էլինա Դանիելյանը, Լիլիթ Մկրտչյանը, միջազգային վարպետ Նելլի Աղինյանը եւ մարզիչ գրոսմայստեր Արսեն Եղիազարյանն արժանացան ոսկե մեդալների:

Էլինա Դանիելյան

Լիլիթ Մկրտչյան

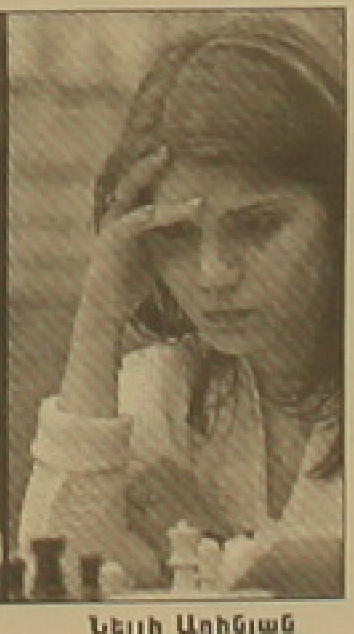

Նելլի Աղինյան

Մեր հրաշալի աղջիկներն ամբողջ մրցաշարն անցկացրին բացառիկ ուժեղ: Հայաստանի թիմը միակն էր առաջնությունում թե՛ կանանց, թե՛ տղամարդկանց հավաքականներից, որ ոչ մի պարտություն չկրեց ոչ միայն բոլոր 9 մրցախաղերում, այլեւ որեւէ առանձին պարտիայում: Մեր պատվիրակները շահեցին 5 հանդիպում, 4-ն ավարտեցին հաշտությամբ, վերջին շեշտենք չպարտվեցին ոչ մի մրցախաղում, եւ 18 հնարավորից վաստակեցին 14 միավոր: Նույնը վաստակեցին հունգարուհիները, բայց պարտիաների ավանդական հաշվարկում հայուհիներն առավելություն ունեին (13՝ 12,5-ի դիմաց):

Տես # էջ 7

Ֆրանսիայի, Բրիտանիայի, Գերմանիայի արտգործնախարարները Թեհրանում

ՓԱՐԻԶ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ֆրանսիայի արտգործնախարար Դոմինիկ դե Վիլպենը երեքշաբթի օրը ժամանում է Թեհրան: Այդ մասին այսօր հայտնել է Ֆրանսիայի արտգործնախարարության պաշտոնական ներկայացուցիչը: Ընդսմին նա ընդգծել է, որ կան այն բանի նշանները, որ Իրանը «որոշել է վստահության մի շարք քայլեր անել դեպի միջազգային հանրակցություն»: Ակնկալվում է, որ Դոմինիկ դե Վիլպենի հետ միասին Թեհրան կժամանեն նաեւ Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Ջեկ Սթրոն եւ նրա գերմանացի պաշտոնակից Յոշկա Ֆիշերը: Երեքշաբթի օրը նրանց ընդունելու է Իրանի նախագահ Մոհամադ Խաթամին: Ինչպես հաղորդվում է, քննարկվելու են Իրանի միջուկային ծրագրին առնչվող հարցեր:

Քադիրովը ստանձնեց Չեչնիայի նախագահի պաշտոնը

ԳՈՒԴԵՐՄԵՍ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ահմադ Քադիրովը պաշտոնապես ստանձնեց Չեչնիայի Հանրապետության նախագահի պաշտոնը, հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը: Պաշտոնակալության հանդիսավոր արարողության ժամանակ Չեչնիայի ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Աբդուլ-Քերիմ Արսախանովը շնորհավորել է նրան ընտրություններում անվիճելի հաղթանակի առթիվ: Նա հայտնել է, որ ընտրությունները ճանաչված են կայացած եւ վավերական, եւ Ահմադ Քադիրովին է հանձնել Չեչնիայի Հանրապետության առաջին նախագահի վկայականը: «Չեչնիայի Հանրապետության նախագահի ընտրությունների մասին» Չեչնիայի Հանրապետության օրենքին համապատասխան Ահմադ Քադիրովը կիրակի օրը երդում է տվել:

Զորքերն Իրաքից դուրս կգան գարնանից

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Պենտագոնում նախապատրաստվել է Իրաքից ամերիկյան զորքերի դուրսբերման պլան, որի իրականացումը նախատեսվում է սկսել հաջորդ տարվա գարնանը: Ինչպես նախօրյակին հաղորդել է «Վաշինգտոն փոստ» լրագիրը՝ վկայակոչելով ԱՄՆ-ի ռազմական գերատեսչության բարձրաստիճան աղբյուրներ, Իրաքում ամերիկյան զորքերի խմբավորումը, որը ներկայումս բաղկացած է 130 հազար մարդուց, նախատեսվում է 2004 թվականի ամռանը կրճատել առնվազն մինչեւ 100 հազար զինծառայող, իսկ 2005 թվականի կեսերին՝ մինչեւ 50 հազար: Թերթի վկայությամբ, ռազմավարությունն արդեն շարադրվել է ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդին, թեպետեւ դեռեւս նրա վերջնական հավանությանը չի արժանացել: Ըստ եղած մտահղացումների, ենթադրվում է նաեւ զորքերը դուրս բերել Իրաքի մի շարք խոշոր քաղաքներից, նախ եւ առաջ Բասրայից եւ Մոսուլից:

ՏՈՆԱԽՄԲՈՒԹՅՈՒՆ

Որ աբովյանցիների դեմքերին միշտ ժպիտ լինի

Ավանդույթի ուժով, նախորդ կիրակի՝ սեպտեմբերի 19-ին աբովյանցիները, քաղաքի հյուրերը նշում էին Աբովյանի անվանակոչության 40-ամյա հոբելյանը: Արդեն մի քանի տարի այդ օրը տոնակատարություններ են կազմակերպվում ողջ քաղաքում: Սակայն հիմնական միջոցառումը, ինչպես միշտ, այս տարի էլ տեղի էր ունենում քաղաքի մարզադաշտում: Նախաձեռնողն ու հովանավորը «Մուլտի գրուպ» կոնցեռնի հիմնադիր նախագահ, Ազգային ժողովի պատգամավոր, Աբովյանի պատվավոր քաղաքացի Գագիկ Ծառուկյանն էր: Հնաոճ մեքենաների շքերթ, համերգ, երգ ու պար՝ հայկական էստրադայի երգիչների մասնակցությամբ, թանկարժեք իրերի խաղարկություն: Աբովյանի քաղաքապետի որոշմամբ, քաղաքի կառուցման եւ զարգացման գործում իրենց ավանդը բերած 40 աբովյանցիների քաղաքապետը հանձնեց դիպլոմներ, իսկ Գագիկ Ծառուկյանի կողմից նրանց տրվեցին թանկարժեք նվերներ: Աբովյանցիներն էլ «հետ չմնացին» գործարարից եւ քաղաքապետի որոշմամբ Գագիկ Ծառուկյանը պարգեւատրվեց հուշամեդալով՝ քաղաքի կառուցման, տնտեսության, մշակույթի եւ կրթության բնագավառներում ունեցած լուրջ ներդրումների համար:

Խոսելով Աբովյանի մասին, Գագիկ Ծառուկյանը նշեց, որ իրենց քաղաքի առանձնահատկությունը միասնականությունն է (ինչի հարցում դժվար է գերագնահատել հենց իր՝ Գագիկ Ծառուկյանի դերը-Հ. Մ.): «Ընտրությունների ընթացքում ժողովուրդն ինձ վստահության քվե տվեց, որն ինձ պարտավորեցնում է ավելին անել, քան մինչ այժմ արել եմ: Իսկ նպատակն այն է, որ Աբովյանը նմանվի եվրոպական քաղաքի, մարդիկ աշխատանք ունենան, ժպիտ լինի նրանց դեմքերին», նշում է գործարարը:

Անձրեւը որեւէ կերպ չանդրադարձավ տոնական տրամադրության վրա:

Հ. Մ.

Ընթացիկ

Աստծո պարգեւ՝ 17 զավակ

Ամուսիններ Մամիկոն եւ Անթառամ Կիրակոսյանները նվիրել են հայրենիքին 17 երեխա: Իսկ նրանց կյանքի պատմությունն այսպիսին է. դպրոցն ավարտելուց հետո Անթառամը (տանը՝ Զվարթ) աշխատում էր մանկապարտեզում որպես դաստիարակչուհի եւ շատ էր սիրում երեխաներին: Շուտով նա ամուսնացավ: Ամուսինները ցանկանում էին երեխա ունենալ, բայց...

Ամուսնու ծնողները հավատացյալ էին Աստվածաշնչի հետեւորդական, ամենօրյա ընթերցողներ: Երբ նրանք գնում էին աշխատանքի, Անթառամը մտնում էր նրանց սենյակ, Աստվածաշունչ կարդում, աղոթում Աստծուն իր առաջնեկի համար: Մի անգամ էլ Աստծո հետ ուխտ կապեց խոստանալով, որ եթե ծնվի իրենց առաջնեկը, հետո որքան Տերը կամենա, այնքան էլ զավակ կունենա: Նա հավատարիմ մնաց այդ ուխտին:

20 տարում ամուսինները 17 երեխա ունեցան՝ 8 որդի, 9 դուստր: Ես միայն աղջիկներից մի քանիսին եմ տեսել: Կարելի է վստահորեն ասել, որ Աստծո միջամտությունն անհերքելի է: Աղջիկները նման են Տիրամորը: Դուստրերից 5-ը եւ մի տղան ամուսնացել են: Տղաներից մի քանիսն արդեն ծառայել են բանակում: Նրանք հասունացել են եւ այս ընտանիքին պետության աջակցությունն է հարկավոր:

Խորհրդային ժամանակաշրջանում այս բազմազավակ ընտանիքը պետությունից օգնություն էր ստանում: Չունեին բնակվարձի խնդիր, ազատ էին բոլոր հարկերից եւ վճարումներից: Իսկ այժմ տարբեր պարտատերեր են թակում նրանց դուռը՝ ոչ մի բացառություն, ոչ մի արտոնություն: Լույսի եւ հեռախոսի վարձի չմուծման դեպքում անջատում են, ինչպես բոլորինը, չեն զիջում ոչ մի հարցում: Պետության վերաբերմունքը նույնն է, ինչպես, ասենք, հինգ երեխա ունեցողների նկատմամբ է: Որպես ընտանեկան նպաստ ստանում են ընդամենը 17 հազար դրամ, այն էլ՝ ամեն մի երեխայի չափահաս դառնալու հետ մի 2-3 ամսով դադարեցնում են: Ստացվում է, որ ընտանիքն ընդամենը 6 ամիս է նպաստ ստանում: Իսկ տանը խաղաղություն, կարգուկանոն է տիրում: Շատերը, ովքեր առաջին անգամ են այցելում այս տուն, զարմանում են՝ այս աստիճանի խաղաղ մթնոլորտում հայտնվելով: Երեխաներին ամուսինները դաստիարակում են Աստծո պատվիրաններով: «Իհարկե, երեխաները նույնից սարքած չեն, ասում է մայրը, երբեմն նրանք էլ են վիճում գրենական պիտույքների պակասի պատճառով, բայց, որպես կանոն, խաղաղությունն արագորեն վերականգնվում է»: Հատուկ հարգանք են տածում երեխաները ընտանիքի հոր եւ ավագների նկատմամբ: Հումորի մեծ զգացումն է պահպանում ընտանիքի առողջ ոգին:

Աստծո շնորհը զգացվում է երեխաների մեջ: Մանկուց նրանցից 10-ը նկարում են: Բայց աղջիկներից Մարիամին հնարավոր չէր այլեւս կասեցնել: Ամբողջ բնակարանը լցված է նրա նկարներով: Նա ընդունվեց Թերլեմեզյանի անվան ուսումնարան: Ուսման վարձի հետ կապված դժվարություններ էին առաջացել: Միայն մեկ տարի բարեպաշտարանն ուսման վարձը վճարեց: Մյուս տարիների վարձը պետք է հոգան ծնողները: Տղաներից մեկը ցանկանում է գեղարվեստի ակադեմիա ընդունվել: Մյուս որդին երգում է եկեղեցում:

Իմ այն հարցին, թե իրենց բազմազավակ ընտանիքում աննախադեպ դեպքեր տեղի ունեցե՞լ են, տկն Անթառամը պատասխանեց՝ որքան ասես: Միայն մի օրինակ:

Մի անգամ աղջիկները խնդրեցին հորը, որ մի ամառային օր բոլորը միասին անցկացնեն Սեւանում: Սկզբում հայրը դեմ էր դրան, թե՝ իրենց ընտանիքին վայել չէ գտնվել կիսամերկ մարդկանց շրջապատում: Բայց հետո աղջիկներին հաջողվեց համոզել նրան: Վերադարձի ճանապարհին հայրը անհանգստացավ, որ չի լսվում ամենափոքր, այն ժամանակ 13-րդ երեխայի՝ Հռիփսիմեի ծայնը: Պարզվեց, որ նրան մոռացել են Սեւանի ափին: Վերադարձան լճափ: Արդեն երեկո էր, ափը՝ ամայի, լիճը՝ խաղաղ: Վերեւում, վրանների մոտ ծնողներն օտար մարդկանց մոտ գտան իրենց փոքրիկին:

Արդեն տանը հայրը խստորեն արգելեց պատմել այս պատմությունը որեւէ մեկին: Միամտորեն մայրը պատմել էր դուստրերից մեկի դասղեկին: Եվ մի քանի օր հետո հոդված լույս տեսավ մամուլում այդ մասին:

Եվ այսպես, ապրում է մեր մայրաքաղաքում խաղաղ, քրիստոնեական ավանդույթներով այս առողջ ընտանիքը, որին մեր պետությունը պետք է արժանի հարգանքի եւ ուշադրության արժանացնի: Չէ՞ որ վաղվա օրը ինչ-որ չափով կախված է նաեւ նրանց ժառանգներից:

ԱՒԳԻՍ ԱՐՇԱԿՅԱՆ

Միջազգային ցուցահանդես Երեւանում

Երեկ բացվեց «Արմպրոդէքսպո-2003» միջազգային ցուցահանդեսը, որին մասնակցում էին Հայաստանում գործող գրեթե 45 տեղական եւ համատեղ արդյունաբերական ձեռնարկությունների արտադրանքներ, որոնք արդեն մեծ ճանաչում են ձեռք բերել ոչ միայն մեր երկրում, այլեւ արտասահմանում: Հայկական բնամթերքների, կոնյակի, գինու, պահածոների, մսամթերքների բազմաթիվ տեսակներ արդեն ունեն կոնկրետ պահանջատերեր:

Ինչպես նշեցին ձեռնարկությունների ղեկավարները, այս ցուցահանդեսը հենց առաջին օրվանից մեծ թափ է առել, որովհետեւ կնքվել են մի քանի պայմանագրեր արտասահմանյան առեւտրական եւ սպառող կազմակերպությունների հետ:

Ցուցահանդեսի մասնակիցներին ողջունեց եւ տնտեսական հաջողություններ ցանկացավ ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը:

Այսօր ցուցահանդես կայցելի ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը:

Ս. Գ.

Խորհրդարանը քննարկեց ջրամատակարարման վճարման օրինագիծը

Վերջին օրերին ամենուր եւ անընդմեջ ասվում ու քննարկվում է ջրի, գազի եւ էլեկտրաէներգիայի սակագների բարձրացման հարցը: Բնականաբար, խորհրդարանն էլ այս առումով պակաս չի մնում:

Երեկ Ազգային ժողովը, սկսելով իր հերթական եռօրյան, քննարկումները մեկնարկեց խմելու ջրի մատակարարման, ջրահեռացման, կեղտաջրերի մաքրման եւ ոռոգման ջրի մատակարարման ծառայությունների դիմաց առաջացած պարտավորությունների գծով վճարման արտոնություններ սահմանելու ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու օրինագծից:

Նախ նշենք, որ կոալիցիայի անդամ կուսակցությունների ներկայացրած այս օրինագծով առաջարկվում է վճարման արտոնություններից օգտվելու ժամկետը երկարաձգել մինչեւ 2004 թ. ապրիլի 1-ը:

Ըստ քննարկումների, դեռեւս 70 հազարից ավելի բնակիչ-բաժանորդներ չեն տեղադրել ջրաչափեր, թեեւ նրանցից 48 հազարը ժամանակին ներկայացրել է դիմում: Հետաքրքրական է, որ արտաքուստ ժողովրդի բարօրությանը եւ սոցիալական խնդիրների լուծման հարցում աջակցելուն ուղղված այս օրինագիծը, հնարավոր է, ոչինչ չի փոխի: Բացատրությունը պարզ է. մինչեւ այսօր ջրաչափեր չեն տեղադրել այն բաժանորդները, որոնք բացարձակապես ի վիճակի չեն կամ բացակայում են հանրապետությունից: Երկրորդների դեպքում գուցե թե ժամկետի հետաձգումն արդյունավետ կարող է լինել, սակայն եթե բաժանորդը միջոցներ չունի ջրաչափեր տեղադրելու կամ կուտակած պարտքերը մարելու, դժվար թե միջոցներ հայտնվեն մինչեւ 2004 թ. ապրիլը:

Այս օրինագծի կապակցությամբ հետաքրքրական է այն հարցը, թե արդյոք ջրային համակարգը սպառե՞լ է այն բոլոր հնարավորությունները, որոնց օգնությամբ հնարավոր կլիներ չբարձրացնել սակագինը: Մասնավորապես խոսքը վերաբերում է մեր ջրային համակարգում առկա մեծ կորուստներին, ապօրինի ջրօգտագործմանը եւ նման այլ հանգամանքներին:

Գագիկ Մարտիրոսյանի խոսքերով, ինկատես սակագնի բարձրացում թույլ չտալու համար ներքին ռեզերվները սպառված չեն: Հատկապես եթե հաշվի առնենք, որ որոշ մարզերում, շրջաններում ջրային ռեսուրսների կորուստները գերազանցում են հաշվարկային մակարդակը 2-3 անգամ:

Աշխատանքային օրվա զգալի մասը ծախսելով վերը նշված օրինագծի քննարկման վրա, խորհրդարանականները քննարկեցին նաեւ «Հայաստանի ազգային հերոս» ՀՀ բարձրագույն կոչման օրենքում փոփոխություն կատարելու օրենքի նախագիծը: Մասնավորապես երկար վիճաբանում էին, թե արդյոք, ի թիվս ՀՀ եւ այլ պետությունների քաղաքացիների, կարո՞ղ են Հայաստանի ազգային հերոսի կոչմանն արժանանալ նաեւ քաղաքացիություն չունեցող անձինք:

Նշված եւ այլ օրինագծերի քննարկումները, ընդունված մոտեցման համաձայն, Ազգային ժողովը թողեց հարմար պահի:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ի՞նչ տարբերակներ կամ ի՞նչ անուններ

Հայաստանում երբեւէ ուշադրություն դարձրե՞լ են այն խրթին հանգամանքի վրա, որ երկրի երեք բարձրագույն ղեկավարներից միայն մեկն ունի... հայկական անուն: Հազիվ թե, որովհետեւ ամեն ինչ օրինաչափ է եւ լիովին արտացոլում է օտարամոլ անվանախեղկատակության ընդհանուր իրավիճակը հանրապետությունում: Թերեւս մխիթարական է, որ հիշյալ պարագայում ընտրված են բնավ էլ ոչ վատթարագույն օտար անունները: Պատկերացրեք հանկարծ իշխանության գլուխ գան Համլետները, Վալոդները, Նապոլեոնները, էլ չեմ ասում՝ Դեզդեմոնաները: Թեեւ չի էլ կարելի բացառել այդ տխուր հեռանկարը: Իսկ ինչո՞ւ չի կարելի, ասենք, կաթողիկոսի աջի ներքո վերանվանակոչվել նախագահ, վարչապետ ու խոսնակ կնքվելու օրը: Ի վերջո, ամբողջ մի ազգային հանրություն են ներկայացնում այդ անձինք: Թե՞ սեփական անունները շարունակում են մնալ ցածրահարգ: Հավատո՞ւմ եք, օրինակ, որ հարեւան պետությունում նախագահ ընտրվի... Մակբեթ Ալիեւը: Հիշում եմ, անվանի հայ մտավորականներից մեկը մի անգամ արդարացման կարգով հայտարարեց, թե հայ իրականության մեջ օտար անունների շռայլությունը հետեւանք է այն բանի, որ, իբր, հայերս հիանալի գիտենք համաշխարհային մշակույթը: Ի սե՜ր Աստծո, կարելի է չկասկածել, որ արժանահիշատակ Շիրազի մասնանշած տեղական Ռոսինանտների գերակշիռ մեծամասնությունը գաղափար անգամ չունի, թե ինչ կենդանուց է ակունք առել իրենց անունը:

Բնականաբար ես չեմ պնդում, թե Ռոբերտ Սեդրակովիչը պարտավոր է դառնալ, ասենք, Ռազմիկ Սեդրակովիչ կամ էլ Արթուր Վահանովիչը՝ Արտակ Վահանովիչ: Բայց համաձայնեք, որ իմ առաջարկած տարբերակները շատ ավելի գեղեցիկ են, անչափ բարեհունչ ու խորապես հարազատ անունընկալման մեր ավանդական (ոչ ներկայիս) հոգեբանությանը:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

Գյուղացիները դժգոհ են ավտոբուսներից

Հարգելի խմբագրություն, ձեզ են դիմում Գեղարքունիքի մարզի Դրախտիկ, Ջիլ գյուղերի բնակիչները: Մեր գյուղերը սպասարկող ավտոբուսները շատ հին են եւ վատ են աշխատում: Երեւան գալ-գնալը մեծ խնդիր է դարձել մեզ համար: Ավտոբուսի տոմս չի վաճառվում, ստիպված մի քանի ժամ կանգնած ենք երթեւեկում: Ավտոբուսները ճանապարհին շատ հաճախ փչանում են եւ փաստորեն դարձել են բեռնատար մեքենա՝ ինչ ասես փոխադրում են: Մի՞թե հնարավոր չէ մարդավայել կազմակերպել մեր գյուղերը Երեւանի հետ կապող տրանսպորտային միջոցի շահագործումը: Այսպես այլեւս շարունակվել չի կարող: Մենք նույնպես ցանկանում ենք մեզ մարդ զգալ:

Խնդրում ենք տպագրել մեր նամակը: Գուցեեւ մեր ձայնն այս ձեւով լսելի լինի վերեւներում:

Մի խումբ բնակիչներ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն /հեռ. 582483
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Յունոշեւյան միջնորդություններին՝ ուզունյանական մերժումներ

Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում շարունակվում է եւ կարծես թե եզրափակման մոտենում «Հոկտեմբերի 27»-ի դատավարությունը: Մասնավորապես երեկ գրեթե ողջ դատական նիստի ընթացքում իր միջնորդություններով հեղեղեց Վազգեն Սարգսյանի իրավահաջորդի շահերի պաշտպան Օլեգ Յունոշեւը:

Նիստը սկսվեց տուժողի ներկայացուցիչ Լյովա Եղիազարյանի միջնորդությամբ ներկայացուցիչներ Արամազդ Զաքարյանին եւ Սուրեն Սուրենյանցին դատարան մտնելու թույլտվության մասին: Դատավոր Ուզունյանը նշեց, որ Արամազդ Զաքարյանը եւ Սուրեն Սուրենյանցը թեեւ չեն կարող դատարանի դահլիճում շարունակել ներկայացնել իրենց վստահորդների շահերը, սակայն նրանք մնում են տուժողի ներկայացուցիչներ: Որպեսզի տուժողները ներկայացված լինեն նաեւ դատարանում, պետք է ընտրվեն ուրիշ ներկայացուցիչներ:

Օլեգ Յունոշեւն իր միջնորդությունների շարքը սկսեց հեռվից: Նախ նա նշեց, որ, համաձայն պտտվող խոսակցությունների, ներկայումս կրճատվել է քրեական գործն այն քննիչների վերաբերյալ, որոնց Նաիրի Հունանյանը եւ մյուս ամբաստանյալները մեղադրում էին իրենց նկատմամբ ֆիզիկական եւ բարոյական ճնշումներ գործադրելու մեջ: Եթե քր. գործը կարճված է, ապա Յունոշեւը միջնորդեց դատարանին պահանջել գործի կարճման որոշումը: Իսկ եթե կարճում չի եղել, ապա, ըստ միջնորդության, դատարան պիտի կանչվեն նշված քննիչները:

Մեղադրող Գագիկ Ավետիսյանը հայտնեց, որ օրենքն արգելում է հարցաքննել քննիչին կամ դատախազին: Այս կապակցությամբ ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանն ավելացրեց, որ ասվածը չի վերաբերում այն դեպքերին, երբ կան չարաշահումներ եւ սխալներ:

Գագիկ Ավետիսյանը անդրադառնալով Յունոշեւի միջնորդությանը, կարծիք հայտնեց, թե Արամ Սարգսյանի շահերի ներկայացուցիչը որոշակի նպատակ է հետապնդում որոշակի միջնորդություն կատարելով: Ավետիսյանն ավելացրեց նաեւ, որ նշված գործը կարճելու մասին գոյություն չունի:

Յունոշեւը, պատճառաբանելով իր միջնորդությունն ու նպատակը, ասաց, թե ցանկանում է պարզել՝ արդյոք ճշմարտացի՞ են նախաքննության ժամանակ տրված ցուցմունքները, թե ահաբեկչությանը մասնակցություն են ունեցել նաեւ Ալեքսան Հարությունյանը, Մուշեղ Մովսիսյանը եւ Նաիրի Բաղալյանը: Եթե առկա է եղել քննիչների ճնշում, ապա ենթադրվում է, որ նշված մարդկանց մասին ցուցմունքները ստիպողաբար կորզվել են ամբաստանյալներից:

Այս միջնորդության մերժումը լսելուց հետո Օլեգ Յունոշեւը ոտքի կանգնելով արեց հաջորդը: Նա ներկայացրեց ՌԴ ՆԳՆ «Վիտյազ» հատուկ բանակի պահեստի սպաների ընկերակցության անդամ Վիկտոր Կուզովնիկովի փորձագիտական եզրակացությունը: Կուզովնիկովը դիտել է տեսաերիզները եւ դրանց հիման վրա արել եզրակացություն: Ըստ ռուսաստանցի փորձագետի, ահաբեկիչների գործողությունները եղել են կազմակերպված, ռազմական մասնագիտական բարձր պատրաստվածությամբ: Ի դեպ, եզրակացության համաձայն, «կենդանի վահանի» մարտավարությունը կիրառվում է Իսրայելում եւ արաբական երկրներում:

Այս կապակցությամբ ամբաստանյալներն արձագանքեցին, թե որեւէ տեղ վերապատրաստում չեն անցել: Իսկ ընդհանուր առմամբ եզրակացությանն անդրադառնալով, Յունոշեւը նշեց, թե եզրակացությունն ուղղակի ապացուցում է, որ Հունանյանի խումբը ղեկավարվել է դրսից: Ընդ որում, դրսից ասելը նկատի ունի Ազգային ժողովի շենքից դուրս: Միջնորդությունը մերժվեց, այսինքն՝ ռուս փորձագետի եզրակացությունը չդարձավ իրեղեն ապացույց: Մերժումը դատավոր Սամվել Ուզունյանը պատճառաբանեց, որ եզրակացության մեջ նկարագրված են փաստերը, իսկ մնացածը ենթադրություններ են:

Յունոշեւի հաջորդ միջնորդությունը վերաբերում էր վերջին դռնփակ նիստի ժամանակ Նաիրի Հունանյանի տված ցուցմունքները հրապարակելուն: Այս միջնորդությունն անգամ չքննարկվեց:

Թերեւս Յունոշեւից հետ չմնալու համար Լյովա Եղիազարյանը միջնորդեց դատարան հրավիրել Մանվել Բաղեյանին եւ Գուրգեն Եղիազարյանին՝ Արմենակ Արմենակյանի սպանության դրվագով Խաչիկ Հովհաննիսյանի ցուցմունքների հետ հակասությունների կապակցությամբ: Լսելով մերժումը՝ Եղիազարյանն արեց եւս մեկ միջնորդություն՝ քրեական գործում հիշատակվող ԱԱՆ աշխատակից ոմն Սերոբի ինքնությունը եւ ահաբեկչության հարցում դերակատարումը պարզելու վերաբերյալ: Հետաքրքրական է, որ Լյովա Եղիազարյանը խոստովանեց, որ թերեւս իրավաբանորեն իր ձեւակերպումը ճիշտ չէ: Նաիրի Հունանյանն էլ նշեց, որ Սերոբի մասին ժամանակին բացատրություններ տվել է: Ինչեւէ, այս միջնորդությունը եւս մերժվեց:

Յունոշեւն, ի թիվս այլ միջնորդությունների, չմոռացավ միջնորդել նաեւ Ալեքսան Հարությունյանի՝ ահաբեկչությունից 1-2 օր անց պաշտպանության նախարարությունում ասածների ձայնագրության կապակցությամբ հարցաքննել Մանվել Գրիգորյանին եւ Աստվածատուր Պետրոսյանին: Միջնորդությունը չդրվեց քննարկման:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԳՅՈՒՄՐԻ

Ե՞րբ կսկսվի Լազարյան համալսարանի մասնաճյուղի շինարարությունը

Ռուսաստանի մայրաքաղաքում 1989 թվականից գործող «Վերնատուն» հայոց կրթամշակութային կենտրոնի նախաձեռնությամբ, ՌԴ իշխանությունների համաձայնությամբ Մոսկվայում վերաբացվում է նշանավոր Լազարյան ճեմարանը: Այն այժմ կկոչվի Մոսկվայի Լազարյան միջազգային հումանիտար համալսարան, որի ապագա 9 ֆակուլտետներում նախատեսվում է ժամանակակից բարձրակարգ բուհական ուսուցում 26 մասնագիտությունների գծով: Որոշվել է համալսարանի հայաստանյան մասնաճյուղ բացել հանրապետության երկրորդ քաղաքում՝ Գյումրիում, ինչն անգնահատելի նշանակություն կարող է ունենալ այս քաղաքի եւ ողջ տարածաշրջանի զարգացման համար: Գյումրիում արդեն ստեղծվել է «Վերնատուն» կենտրոնի եւ Լազարյան համալսարանի ներկայացուցչություն, տեղի իշխանությունների հետ համաձայնեցվել եւ որոշվել է տարածքը, որտեղ կկառուցվի ուսումնական համալիրը, սահմանված կարգով հող է հատկացվել: Պատվիրվել եւ արվում են նաեւ նախագծերը: Իսկ թե երբ կսկսվեն շինարարական կամ գոնե դրանց նախապատրաստական աշխատանքները, դա արդեն խնդիր է, որի պատասխանն, ըստ ամենայնի, պետք է տան քաղաքային ու մարզային ղեկավար այրերը:

Մասնաճյուղի համար տարածք է հատկացվել քաղաքի կենտրոնում, Ալեք Մանուկյան փողոցում գտնվող նախկին պիոներպալատի՝ երկրաշարժից վթարված եւ քանդման ենթակա շենքի տեղում: Վերջինիս մոտակայքում կան 4-5 տնակներ, որոնցում անօթեւան ընտանիքներ են ապրում: Շինարարությունն սկսելու համար պետք է եղած շենքը քանդվի, տարածքն ազատվի, իսկ դրանից առաջ՝ տարհանվեն տնակների բնակիչները, եւ տնակները հեռացվեն: Ընդամենն այսքանն է պահանջվում տեղի իշխանություններից, որոնք ժամանակին խոստացել են, բայց այդպես էլ չեն շտապում խոստումը կատարել: Այս հիրավի ազգաշահ գործի գլխավոր նախաձեռնողն ու կազմակերպիչը՝ մոսկվաբնակ մեր հայրենակից, պատմական գիտությունների թեկնածու Վարդգես Հայրապետյանը, վերջերս Գյումրի կատարած հերթական այցի ժամանակ լրագրողներին տեղեկացրեց, թե քաղաքապետը խոստացել էր դեռ հունիսին լուծել բնակիչների եւ տնակների հարցը, իսկ մարզպետարանն ստանձնել էր դրանից հետո 1,5 ամսում պիոներպալատի շենքը քանդելու գործը: Սակայն ե՛ւ տնակները, ե՛ւ շենքն առ այսօր իրենց տեղում են...

Առայժմ հեռու ենք մնում գնահատականներից ու եզրակացություններից՝ որոշ ժամանակ անց խնդրին ավելի հանգամանալից անդրադառնալու հույսով ու ցանկությամբ:

ԳԵՂԱՄ ՄԽՐՏՉՅԱՆ

Ամրապնդվող համագործակցություն

Ինչպես մեզ տեղեկացնում է Երեւանի պետական համալսարանի լրատվական ծառայությունը, Երեւանի եւ Ս. Պետերբուրգի պետական համալսարանների միջեւ խորհրդային կարգերի փլուզումից հետո ընդհատված համագործակցությունը վերստին աշխուժացել է: Դեռեւս 1999 թ. Պետերբուրգի համալսարանի արեւելյան ֆակուլտետում գործող հայագիտություն կրթական ծրագրի հիման վրա վերականգնվել է «Կովկասագիտություն (հայ-վրացական բանասիրություն)» մասնագիտության բակալավրիատի 4-ամյա ծրագիրը:

Օրերս համալսարանի հյուրն է եղել Պետերբուրգի համալսարանի պատվիրակությունը՝ ռեկտոր Լարիսա Վերբիցկայայի գլխավորությամբ: Տկն Վերբիցկայան ԵՊՀ գիտխորհրդում հակիրճ ներկայացրել է իր ղեկավարած բուհի կառուցվածքը, խոսել ԱՊՀ եւ այլ երկրների համալսարանների հետ համագործակցության ծրագրերի եւ այլ խնդիրների մասին:

Երկու բուհերի ռեկտորները ստորագրել են համագործակցության համաձայնագիր, որի հիման վրա կմշակվի աշխատանքային ծրագիր:

ԵՊՀ ռեկտոր Ռադիկ Մարտիրոսյանը Լարիսա Վերբիցկայային է հանձնել ԵՊՀ «Ոսկե մեդալ»:

ՏԻԳՐԱՆ ՆԱՂԴԱԼՅԱՆԻ ՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ռոբերտ Գրիգորյանը կրկին պաշտպանի դերում

Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում Տիգրան Նաղդալյանի սպանության դատավարությունը երեկ սկսվեց 1 ժամ ուշացումով: Դատարան չէր ներկայացել ամբաստանյալ Ֆելիքս Առուստամյանի պաշտպան Զարուհի Փոստանջյանը: Պաշտպանն իր ուշացման կապակցությամբ որեւէ կերպ չէր զգուշացրել դատարանին:

Արմեն Սարգսյանի պաշտպան Ամալյա Ավագյանը տեղեկացրեց, որ Եվրադատարանի հետ կապված քննություններ են հանձնվում, որոնց մասնակցում է նաեւ Զարուհի Փոստանջյանը: Չնայած այս բացատրությանը, դատավոր Սարո Արամյանն ամեն դեպքում բացակայությունը հարգելի չհամարեց: Ապա ամբաստանյալ Ֆելիքս Առուստամյանից ճշտելով, թե արդյոք կարո՞ղ են շարունակել դատավարությունն առանց ամբաստանյալի պաշտպանի եւ դրական պատասխան ստանալով, դատավոր Արամյանը շարունակեց աշխատանքը:

Նախ դատարանը բավարարեց ամբաստանյալ Արմեն Սարգսյանի պաշտպան Ռոբերտ Գրիգորյանին վերականգնելու միջնորդությունը: Այնուհետեւ Սարգսյանի պաշտպան Ամալյա Ավագյանը հանդես եկավ երկու միջնորդություններով: Առաջին միջնորդությամբ տկն Ավագյանը միջնորդեց դատարանի դահլիճից հեռացնել ամբաստանյալ Հովհաննես Հարությունյանի (Պետրի) կնոջը՝ վկա Գայանե Մելքոնյանին, քանի որ դատաքննության այս փուլում դատարանը պիտի անցներ Արմեն Սարգսյանի բացակայությամբ դատարանի լսած ցուցմունքների արձանագրությանը:

Երկրորդ միջնորդությունը վերաբերում էր ամբաստանյալ Արմեն Սարգսյանի մյուս պաշտպանին՝ Հովիկ Արսենյանին: Դատավոր Արամյանը թույլ չտվեց անգամ հրապարակել միջնորդությունն ամբողջությամբ՝ պատճառաբանելով, որ այն վերաբերում է Հովիկ Արսենյանին:

Դատարանը մերժեց երկու միջնորդություններն էլ, որից հետո սկսեցին ամբաստանյալ Արմեն Սարգսյանի համար հրապարակել նրա բացակայությամբ ցուցմունք տված 6 ամբաստանյալների հարցաքննությունների արձանագրությունները:

Ա. Հ.

Աղբի բլրակներ Ստեփանակերտում

Ստեփանակերտում աղբահանումը ոչ միայն բնակիչների, այլեւ տեղական իշխանությունների համար վերջին ժամանակներս դարձել է լուրջ հարց: Թեպետ ամռան վտանգավոր շրջանը, վարակների տարածման առումով, արդեն անցել է, սակայն այսօր էլ այն շարունակում է պահպանել իր հրատապությունը: Բացի տարաբնույթ հիվանդությունների աղբյուրից, աղբանոցները նաեւ թափառական շների կուտակման վայր են, ինչն էլ իր հերթին նոր վտանգ է բնակչության համար, առանձնապես՝ մանկահասակների: Հիշեցնենք, որ մանավանդ ընթացիկ տարում, շների՝ մարդկանց կծելու դեպքերը անհամեմատ ավելացել են:

Ստեփանակերտում այսօր էլ կան աղբանոցներ, որոնք օրերով չմաքրվելու հետեւանքով աղբի բլրակներ են գոյացնում՝ հարուցելով շրջակա շենքերի բնակիչների դժգոհությունը:

Աղբահանման աշխատանքներն իրականացնող «Սանմաքրում-կանաչապատում» ՊՓԲԸ-ն այս թերացումների կապակցությամբ ունի յուրովի պատճառաբանումներ: Մասնավորապես, ընկերության ավտոտրանսպորտային պարկն անմխիթար վիճակում է, որովհետեւ աղբահավաք մեքենաներն այստեղ շահագործվում են արդեն 20 տարուց ավելի, առանց նոր մեքենաներով համալրվելու: Խորհրդային տարիներին քաղաքի սանմաքրման աշխատանքներն իրականացվում էին 20 աղբահավաք մեքենաներով: Այժմ դրանց թիվը կազմում է ընդամենը 11 մեքենա, որովհետեւ մյուս տրանսպորտային միջոցները գործնականում շարքից դուրս են եկել: Համապատասխան տեխնիկա ձեռք բերելու նպատակով՝ Ստեփանակերտի քաղաքապետ Հ. Ավանեսյանը դեռեւս ամիսներ առաջ դիմել էր կառավարությանը՝ անհրաժեշտ գումարը, շուրջ 20 մլն դրամ, ստանալու խնդրանքով:

Տեխնիկական վերազինման քայլերից բացի, քաղաքապետարանը եւս մեկ՝ կազմակերպչական բնույթի քայլ էլ է ձեռնարկել, աշխատանքից ազատելով «Սանմաքրում-կանաչապատում» ընկերության տնօրենին: Թե ինչ արդյունք կտա այս կադրային փոփոխությունը, ցույց կտա ժամանակը:

Նորանշանակ տնօրեն Ռ. Սարգսյանը գտնում է, որ հարցի լուծման իրական ձեւ է բնակչությունից աղբահանման վարձավճարի լիարժեք գանձումը: Ըստ տնօրենի, բնակչության պարտքն այսօր կազմում է 22 մլն դրամ: Այդ գումարից 9 միլիոնը պետք է վճարվի իբրեւ աշխատավարձ: Ի դեպ, այս հանգամանքն էլ իր բացասական ազդեցությունն ունի աղբահանման աշխատանքների ընթացքի վրա, որովհետեւ ընկերության՝ ամիսներ շարունակ աշխատավարձ չստացած աշխատողներն այնքան էլ շատ չեն շահագրգռված աղբի ժամանակին տեղափոխմամբ: Ռ. Սարգսյանն, ակնկալելով բնակչության բարեխղճությունը, միեւնույն ժամանակ հույս ունի, որ տեխնիկական վերազինման խնդրի լուծումը չի ուշանա:

Ստեփանակերտի պարբերաբար վերանորոգվող ու օրեցօր ավելի գեղեցիկ տեսք ստացող փողոցներին աղբաբլրակների գոյացումները, մեղմ ասած, սազական չեն: Իսկ սանիտարահիգիենիկ տեսակետից՝ խնդիրը թերեւս քննարկման անհրաժեշտություն չունի: Անկախ տարվա եղանակներից՝ մաքրությունը մայրաքաղաքի պատասխանատուների (եւ ոչ միայն) համար պետք է միշտ պահպանի առաջնահերթությունը:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

«Ազգանունս չեմ փոխի երբեք, չեմ հեռանա Վրաստանից եւ այս երկրում կապրեմ որպես հայ»

Առնոլդ Ստեփանյանը՝ «Հանուն նոր Վրաստանի»

«Ես կարծում եմ, որ իշխանությունները թույլ չեն տա ազգամիջյան խառնաշփոթ, որովհետեւ դա կնշանակի Վրաստանի պետության մահը, իմ պետության մահը», ասում է «Բազմազգ Վրաստան» հասարակական կազմակերպության ղեկավար, Թբիլիսիի հայ համայնքի նախագահ Առնոլդ Ստեփանյանը:

Երեւանի պետական համալսարանի միջազգային տնտեսական հարաբերությունների եւ Վրաստանի համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետների շրջանավարտ, 29-ամյա Ստեփանյանը պատրաստվում է նոյեմբերի 2-ին կայանալիք խորհրդարանական ընտրություններին եւ ընդգրկված է կառավարամետ «Հանուն նոր Վրաստանի» նախընտրական դաշինքի համամասնական ցուցակում: Այդ ցուցակում ընդգրկված երեք հայերից Ստեփանյանն ունի խորհրդարան մտնելու ամենամեծ հնարավորությունը:

«Վրաստանում յուրաքանչյուր ընտրությունից առաջ սկսվում է ազգամիջյան խառնաշփոթ, ինչը նկատելի է նաեւ այսօր, պարզապես այս անգամ դա դրսեւորվում է առավել սուր ձեւերով», ասում է Ստեփանյանը:

Նա համոզված է, որ Վրաստանի եւ ընդդիմադիր, եւ որոշ կառավարամետ քաղաքական շրջանակներից հնչում են հակահայ հայտարարություններ:

«Ինձ համար նշանակություն չունի, թե ով է Վրաստանում հակահայ տրամադրություններ բորբոքում՝ լինի ընդդիմության, թե կառավարամետ դաշինքի շրջանակներից: Միշտ պայքարելու եմ նման մարդկանց դեմ: Ցավոք, Հայաստանի ԶԼՄ-ները օժանդակում են կրքերի բորբոքմանը, յուղ լցնում կրակին», ասում է Ստեփանյանը:

Որքան վրացական մամուլն է լցված Հայաստանի եւ հայ ժողովրդի նկատմամբ անբարյացակամ հրապարակումներով, նույնչափ հայկական մամուլն է անբարյացակամ Վրաստանի հանդեպ հրապարակումներով: Հայաստանում մի քանի հարյուր վրացիներ են ապրում, Վրաստանում՝ 250 հազար հայեր, ովքեր ստեղծված ներքաղաքական պայմաններում իրենց վստահ չեն զգում: Կարող ենք փաստել, որ Վրաստանը աշխարհի քիչ երկրներից մեկն է, որտեղ հայերի մի հատված, տարբեր նկատառումներով, թաքցնում է իր հայկական ծագումը:

«Այդ առումով մեկ բան կարող եմ ասել. մեր հասարակությունը լուրջ հիվանդ է: Ընդ որում, դա մի հիվանդություն է, որը, ցավոք, մոտ ապագայում անբուժելի է: Անշուշտ, հայ-վրացական հարաբերություններում ամեն ինչ կարգին չէ, ես նկատի չունեմ միջպետականը, թեեւ այնտեղ էլ ամեն ինչ հարթ չէ, ես նկատի ունեմ հայ եւ վրացի հասարակությանը: Եվ եթե մեր հասարակությունը չընդունի ուժեղ ազդեցության անտիբիոտիկներ, ապա կարելի է կանխատեսել, որ հայ-վրացական ազգամիջյան հարաբերությունների լուսացույցի վրա կվառվի դեղին լույսը», ասում է Ստեփանյանը:

«Ազգը» վերջին շրջանում մի քանի հրապարակումներով անդրադարձել է Վրաստանում տիրող հակահայկական հիստերիային, թե ինչպես են միմյանց վիրավորելու նպատակով օգտագործում «նա հայ է» արտահայտությունը:

Մի քանի օր առաջ ազգությամբ ադրբեջանցի, ոմն Մուրադխանով, վրացական հեռուստատեսությամբ ասաց. «Ինչպե՞ս կարելի է այնպիսի արժանավոր վրացու, ինչպիսին Միխայիլ Սաակաշվիլին է, անվանել հայ»:

«Ցավալի է, որ վրաց մտավորականությունը ձայն չի բարձրացնում, չնայած ունենք հրաշալի մտավորականություն, ով առաջինը պիտի խոսեր առկա խնդիրների մասին: Մի քանի օր առաջ վրացական մի թերթում «Իմ Վրաստան» վերնագրով հոդված տպագրվեց. դա մի մտավորականի ոգու ճիչ էր, որի համար այս ամենը, որ կատարվում է Վրաստանում, ցավալի է», ասում է Ստեփանյանը:

Վրաստանում, որն ավանդաբար համարվել է Հայաստանի հարեւան եւ բարեկամ պետություն, հայությունն սկսել է ազգանվան «յանը» փոխել «շվիլի»-ով կամ «ձե»-ով (լինում են դեպքեր, երբ, օրինակ, Առաքելյանը դառնում է ոչ թե Առաքելաշվիլի, այլ՝ Գեորգաձե-խմբ.) դեռ խորհրդային տարիներին՝ սկսած 50-ական թթ.: Հայերի ձուլումը շարունակվում է նաեւ մեր օրերում: Որոշ հայեր ասում են, որ Վրաստանում «մեր երգը երգված է», ու մնում է երկընտրանք. փոխել ազգանունը, մոռանալ լեզուն եւ դառնալ վրացի կամ հեռանալ այս երկրից:

«Ես երրորդ խմբի մեջ եմ մտնում: Ոչ ազգանունս եմ փոխում, ոչ կփոխեմ երբեւէ, ոչ էլ կհեռանամ Վրաստանից: Ես կապրեմ այս երկրում եւ կապրեմ որպես հայ: Ինձ նման մտածող մարդիկ շատ-շատ են: Ճիշտ է, շատ հայեր հեռացել են, հատկապես 10-12 տարի առաջ, շատ հայեր փոխում են ազգանունը, եւ դա ցավալի իրականություն է», ասում է Ստեփանյանը:

Զրուցակիցս ասում է, որ ինքը շատ քիչ թբիլիսցիների գիտի, որոնց տատը կամ պապը այլ ազգության՝ հայ, ռուս, աբխազ, հույն, հրեա, ներկայացուցիչ չէ:

«Այնպես որ, ում երակներով ինչ արյուն է հոսում՝ հարց է: Ժամանակին թբիլիսցիները հպարտանում էին վրացի, հայ, հույն, ռուս ու այլ ազգության ներկայացուցիչ լինելու փաստով: Բայց այսօր այդ հարցն այնպես է դրվում, որ մարդիկ փորձում են այդ մասին չխոսել: Վրացի շատ քաղաքական գործիչների նախնիները կամ իրենք փոխել են ազգանունը եւ այսօր ոչ միայն փորձում են դա թաքցնել, այլեւ ներկայանալ որպես իսկական վրացի», ասում է Ստեփանյանը:

Արդեն չորրորդ տարին Ստեփանյանն զբաղվում է Վրաստանում բնակվող ազգային փոքրամասնությունների խնդիրներով՝ ղեկավարելով երկրում գործող ամենաակտիվ հասարակական կազմակերպություններից մեկը՝ «Բազմազգ Վրաստանը»: Նա ասում է, որ հետխորհրդային հանրապետություններում ընդհանրապես մարդու իրավունքների պաշտպանության խնդիրը պատշաճ մակարդակի վրա չէ, եւ այդ առումով Վրաստանը բացառություն չէ: Նրա կարծիքով, Վրաստանի ազգային փոքրամասնություններից հայերի, ադրբեջանցիների, ռուսների մի ստվար հատված չի տիրապետում պետական լեզվին՝ վրացերենին, ինչի պատճառով նրանք կարող են տեսականորեն մեկուսացվել երկրի պետական շինարարությունից:

Առնոլդ Ստեփանյանը տիրապետում է վրացերենին, հայերենին, ադրբեջաներենին, անգլերենին եւ ռուսերենին: «Իմ ազգությամբ հայ եւ Վրաստանի քաղաքացի լինելու համակեցությունը կարող է օգուտ բերել Վրաստանին, վիրահայությանը եւ հայ ժողովրդին ընդհանրապես», ասում է նա:

Վրաստանի գործող խորհրդարանում հայերը ներկայացված են վեց պատգամավորներով, որոնցից չորսը չգիտեն վրացերեն (այսինքն՝ չեն հասկանում, թե ինչ օրենքներ են քննարկվում, ընդունվում), հինգերորդը հայերեն լավ չի խոսում, եւ միայն Վան Բայբուրթյանը գիտի եւ հայերեն, եւ վրացերեն:

Առնոլդ Ստեփանյանը **«Ազգի»** ամենօրյա ընթերցողներից է եւ մյուս ընթերցողներին խորհուրդ է տալիս չհավատալ տարբեր աղբյուրներով Վրաստանից դուրս եկող բոլոր հրապարակումներին, քանի որ դրանց մի մասը պարզապես չի համապատասխանում իրականությանը:

«Կցանկանայի, որ սփյուռքահայությունը, Հայաստանն առավել մեծ հետաքրքրություն դրսեւորեն Վրաստանի, վիրահայության նկատմամբ: Վիրահայությունն ուշադրության կարիք ունի», ասում է Ստեփանյանը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թբիլիսի

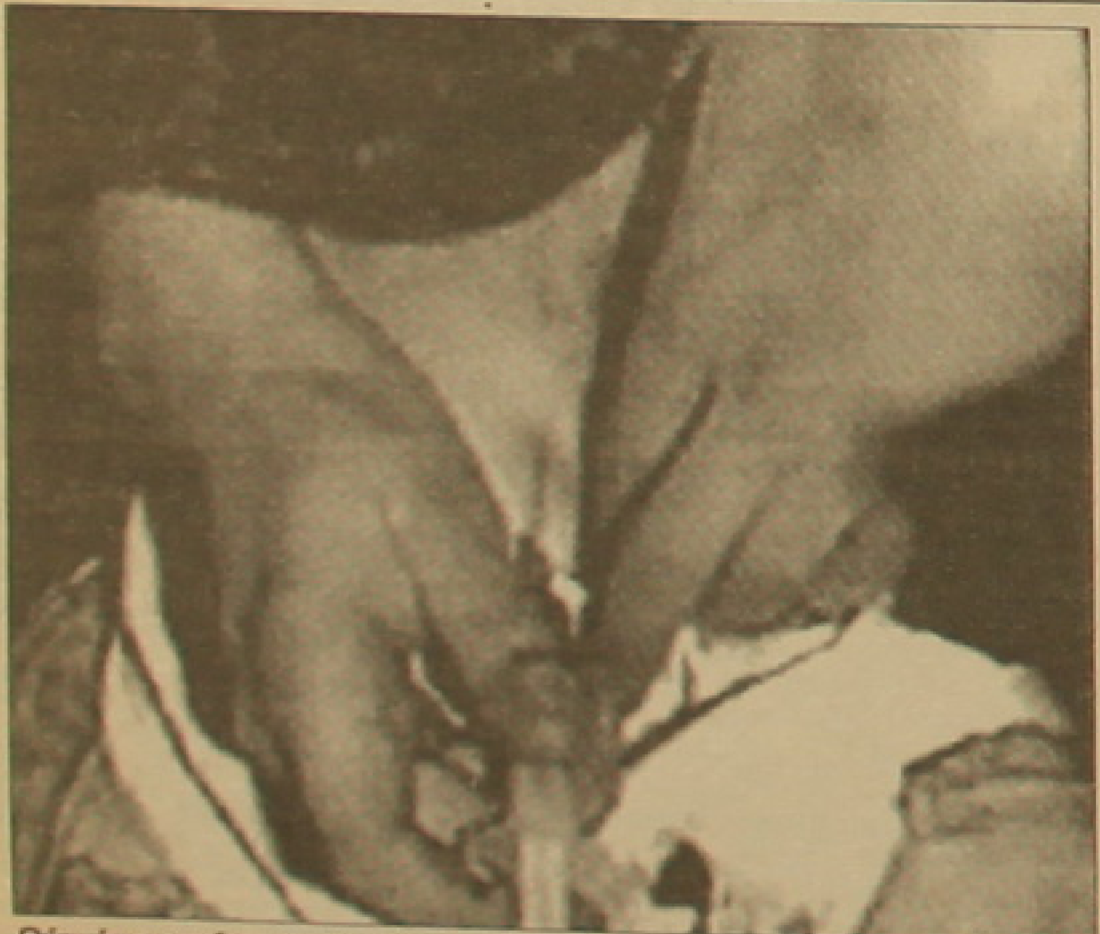

Թմրամոլությունը տարածվում է երիտասարդության շրջանում

Թմրամոլությունը գլոբալ երեւույթ է: Դրա ազդեցությունն առկա է ամենուր, թեպետ յուրաքանչյուր տարածաշրջանում թմրամոլության տարածվածության աստիճանն ու բնութագիրը տարբեր են: Թմրամոլության աճի միտումներ են նկատվում ողջ աշխարհում, իսկ վերջին մի քանի տասնամյակների ընթացքում հատկապես սկսել է տարածվել երիտասարդության շրջանում:

1998 թ. ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի հատուկ նստաշրջանի ժամանակ անդամ երկրներն ընդունեցին այն փաստը, որ թմրամոլության եւ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարում թմրամիջոցների պահանջարկի նվազեցումը կարեւոր հենասյուն է: Երկրները, հիմնվելով հռչակագրի վրա, պարտավորվեցին մինչեւ 2008 թ. զգալիորեն նվազեցնել թմրամիջոցների առաջարկն ու պահանջարկը:

Ինչպես նշված է թմրամիջոցների վերաբերյալ տեղեկատվության ազգային մոնիտորինգի կենտրոնի վերջին տեղեկագրում, ՀՀ առողջապահության նախարարության նարկոլոգիական կենտրոնի տրամադրած տեղեկությունների համաձայն, 1995-2002 թթ. ընկած ժամանակահատվածում գրանցված թմրամոլների թիվը մշտապես նվազել է: Սակայն 2002 թ.-ից ի վեր նկատվել է թեթեւակի աճ:

Հայաստանում թմրամոլների բուժում ստանալու ակտիվ պահանջ չի նկատվում, ու նրանց թիվը կտրուկ նվազել է: Մեր փորձագետների կարծիքով, բուժվող անձանց փոքր թիվը բացատրվում է այն փաստով, որ թմրամոլները հիմնականում անտեղյակ են օրենքից եւ իրենց իրավունքներից, ուստի ձերբակալվելու մտավախություն ունեն եւ խուսափում են բուժման դիմելուց: Հայաստանում չկան թմրամոլների ամբուլատոր բուժման ծառայություններ, բժիշկների կողմից առաջարկվող պրակտիկ բուժումներ, իսկ բանտերում չկան թմրամոլության դեմ նախատեսված բուժբաժիններ: 2003 թ. 6 ամսվա ընթացքում պաշտոնապես գրանցվել է 197 թմրամոլ, որոնցից բուժված է 6-ը: Գրանցվածների մեծամասնությունը՝ 261-ը, որ կանխարգելիչ դիտարկման է ենթարկվում, օգտագործում է հաշիշ տեսակի թմրամիջոց, այնուհետեւ ափիոնի խումբ՝ 20, էֆեդրոն՝ 7 եւ այլն:

2003 թ. 6 ամսվա ընթացքում Հայաստանում ապօրինի շրջանառությունից հանվել են հետեւյալ թմրամիջոցները. մարիխուանա՝ 1727,46 (քանակը գրամով) (2002-ին՝ 3331,15), հաշիշ՝ 44,42 (նախորդ տարվա 6 ամսվա՝ 41,7), կակաչի ծղոտ՝ 27 (2002-ին՝ 3,4), ափիոն՝ 29,555 (2002-ին՝ 15,7), հերոին՝ 138,51 (2002-ին՝ 4,75), օմնոպոն՝ 0,18, էֆեդրոն՝ 0,368, ացետիլացված ափիոն՝ 0,45 եւ այլն:

Վերջին տարիների ընթացքում ապօրինի օգտագործման համար դատապարտված անձանց թիվը նվազել է: Հանցագործության այս տեսակի մեջ կանանց ներգրավվածությունը 0 է, 14-17 տարեկաններ չեն գրանցվել, 18-24 տարեկան՝ 10, 25-29 տարեկան՝ 9, թիրախային հիմնական խումբը 30-49 տարեկան անձինք են՝ 54:

ՀՀ-ում կառավարության կամ գիտահետազոտական որեւէ հաստատություն չի իրականացրել թմրամիջոցների տարածվածության հատուկ ուսումնասիրություն: ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման ազգային կենտրոնն անցկացրել է ՁԻԱՀ-ի տարածվածության երկու ուսումնասիրություն: Երեւանում անցկացրած իրավիճակի գնահատմանը մասնակցել են 140 ներերակային թմրամոլներ, եւ պարզվել է, որ նրանց 14 տոկոսը ՁԻԱՀ վարակակիր է: Հայաստանի ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման ազգային կենտրոնի եւ Վրաստանի վարակիչ հիվանդությունների, ՁԻԱՀ-ի կլինիկական իմունոլոգիայի կենտրոնի տրամադրած տեղեկությունների համաձայն, 2003 թ. հունվար-հունիս ամիսներին գրանցվել են ՁԻԱՀ-ի հայտնաբերման դեպքեր. Հայաստանում՝ 14, Վրաստանում՝ 65, նրանցից ներերակային թմրամիջոց օգտագործողներ. Հայաստանում՝ 8, Վրաստանում՝ 42, կանայք. Հայաստանում՝ 0, Վրաստանում՝ 14, տղամարդիկ. Հայաստան՝ 14, Վրաստան՝ 49, բացահայտված դեպքեր. Երեւանում՝ 9, Թբիլիսիում՝ 23: Ընդհանուր առմամբ Վրաստանում գրանցվել է 440 ՁԻԱՀ-ի դեպք: Ենթադրվում է, որ իրականում 2000 դեպք է:

Ներկայումս Վրաստանում պաշտոնապես գրանցված է 18 հազար թմրամոլ եւ թմրամիջոց օգտագործող, սակայն մասնագետների հաշվարկով այս թիվը 8-10 անգամ ավելի կարող է լինել: Համաձայն գնահատականների, Վրաստանում կան 150-180 հազար թմրամոլ եւ թմրամիջոց օգտագործող, որոնցից ներերակային ճանապարհով թմրամիջոց գործածողների թիվը մոտ 50-55 հազար է: Պաշտոնապես գրանցված թմրամոլների մեծ մասն օգտագործում է ափիոնի խմբի թմրամիջոց, 60-70 տոկոսը՝ հերոին եւ այլն: Դեռահասների, ներառյալ աղջիկների շրջանում նկատվել է մարիխուանա տեսակի թմրամիջոցի օգտագործման դեպքերի կտրուկ աճ, որն էլ պայմանավորված է այն փաստով, որ Վրաստանի կլիմայական պայմանները բարենպաստ են մարիխուանայի աճեցման համար, իսկ գյուղատնտեսական աշխատանքները թանկ չեն:

2003 թ. առաջին կիսամյակի ընթացքում Ադրբեջանի ներքին գործերի նախարարությունը բացահայտել է թմրամոլության, թմրամիջոցների եւ հոգեմետ նյութերի ապօրինի շրջանառության 1243 հանցագործության դեպք 2002 թ. նույն ժամանակահատվածի 1335 հանցագործության դեպքի դիմաց: Այդ ժամանակահատվածում ոչնչացվել է 61 տոննա 414 կգ ապօրինի աճեցված թմրամիջոցների կանաչ զանգված: Առգրավվել է 41 կգ 465 գ տարբեր տեսակի թմրամիջոց՝ 2002 թ. առաջին կիսամյակի 32 կգ 253 գրամի դիմաց, մարիխուանա՝ 36,455,5, հաշիշ՝ 804,98, ափիոն՝ 2984,8 գ, հերոին՝ 1218,3 գ եւ այլն: Թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության մեջ ներգրավված 889 անձանցից 4-ը մինչեւ 18 տարեկան են, 18-30 տարեկան՝ 229,30-ից բարձր՝ 656 մարդ: Ըստ ներքին գործերի նախարարության պաշտոնական տվյալների, Ադրբեջանում քրեական պատասխանատվության ենթարկվածներից 889 անձանցից 258-ը՝ նախկինում դատվածներ, 20-ը՝ նախկինում թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ կատարելու համար գրանցված անձինք, իսկ 22-ն այլ երկրի քաղաքացի են:

Աշխարհում ամենատարածված թմրամիջոցներից մեկը կանեփն է: Աշխարհի երկրների երեք քառորդում գերակշռում է հերոինի չարաշահումը, իսկ երկու երրորդում՝ կոկաինի չարաշահումը: Թմրամիջոցների հետ կապված խնդիրներն առաջ են բերում հանցագործությունների եւ բռնությունների աճ, ՁԻԱՀ-ի եւ հեպատիտի ընկալունակություն եւ, հետեւաբար, բուժման անհրաժեշտություն:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«Եթե ամերիկացիներն Իրաքում թուրքական զորք չեն ուզում, ապա մենք խնդիր չունենք»

Հայտարարում է Թուրքիայի վարչապետ Էրդողանը

Հոկտեմբերի 7-ին Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովը՝ Մեջլիսը, լիագումար նիստում հաստատեց «Իրաք զորք ուղարկելու մասին» կառավարական օրինագիծը: Դրանով վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի կառավարությունը մեկ տարի ժամկետով երկրից դուրս զորք ուղարկելու իրավունքով արտոնվեց:

Մեջլիսում օրինագծի հաստատումը գոհունակությամբ էր ընդունել ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը: Պետքարտուղար Քոլին Փաուելն ընդունումից հետո իսկույն զանգահարել է Թուրքիայի արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլին եւ շնորհակալություն հայտնել: Սա պատահական չէր, այլ պայմանավորված էր օրինագծի ընդունման նպատակով Էրդողանի կառավարության վրա գործադրված ճնշումներով, որոնք դրսեւորվում էին պահանջի տեսքով:

Հոկտեմբերի 9-ին, **«Ազգը»**, անդրադառնալով Մեջլիսում կառավարական օրինագծի հաստատմանը, հայտնել էր հետեւյալ կարծիքը. «Եթե ԱՄՆ-ը ճնշում էր Էրդողանի կառավարությանը, ապա վարչապետ Էրդողանն էլ որպես «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության նախագահ, ճնշում գործադրեց Մեջլիսի պատգամավորական խմբի վրա: Փաստորեն, Իրաք զորք ուղարկելու հարցում Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովը ենթարկվեց ԱՄՆ-ի՝ Էրդողանի կառավարությամբ միջնորդավորված ճնշումներին»:

Մինչ Անկարայի կառավարող շրջանակները շարունակում էին հայտարարություններ անել, թե «Թուրքիան պարտավոր է Իրաք զորք ուղարկել», «դա անհրաժեշտ է Իրաքի վերակառուցմանը մասնակից դառնալու համար», «զորք ուղարկելը հնարավորություն կտա սաստելու Հյուսիսային Իրաքի քրդերին», «շնորհիվ դրա կստիպենք ԱՄՆ-ին Հյուսիսային Իրաքից դուրս բերել PKK-KADEK-ի զորամիավորումները», որպեսզի արդարացնեն Մեջլիսի վրա գործադրված ճնշումը, հոկտեմբերի 16-ին ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդն ընդունեց Իրաքի մասին ամերիկյան բանաձեւը:

Թվում էր, թե ամերիկյան բանաձեւի ընդունումը միաժամանակ կօրինականացնի Իրաք զորք ուղարկելու թուրքական կառավարության պատրաստակամությունը: Սակայն թուրքական զորքի հարցում պաշտոնական Վաշինգտոնի շրջադարձը գերազանցեց բոլոր ենթադրությունները: Ինչո՞վ դա պայմանավորել: Մինչ հարցին պատասխանելն ասենք, որ Մեջլիսում օրինագծի ընդունումը ողջունող նախագահ Բուշը հանկարծ հայտարարեց. «Իրաք թուրքական զորք ուղարկելու հարցը ենթակա է հետագա ճշգրտման», իսկ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը այդ հարցը պայմանավորեց Իրաքի ժամանակավոր կառավարության խորհրդի մոտեցմամբ: Ռամսֆելդը միաժամանակ նշեց, որ Իրաք թուրքական զորք ուղարկելու համար անհրաժեշտ է խորհրդի համաձայնությունը:

Մինչդեռ այդ խորհուրդը բազմիցս հայտարարել է. «Իրաքում թուրքական զորք չենք ուզում»: Հայտարարություններից Ռամսֆելդն անտեղյակ լինել չէր կարող: Ուրեմն նա թուրքական զորքի մուտքն Իրաք վերոհիշյալ խորհրդի համաձայնությամբ էր պայմանավորում, որ դրա քուրդ անդամներից Մասուդ Բարզանին Բուշի վարչակարգին սպառնալիքով նախազգուշացնի. «Իրաք թուրքական զորք մտնելու դեպքում դուրս կգամ խորհրդի կազմից»: Իսկ ամերիկացիները հիմք ընդունելով իրաքցիների բացասական դիրքորոշումը, թուրքական զորքի մուտքն առայժմ հետաձգում են:

Թուրքական թերթերն Իրաք զորք ուղարկելու առնչությամբ ԱՄՆ-ի շրջադարձը պայմանավորում են անկախ ծագումից բոլոր իրաքցիների բացասական վերաբերմունքով, առանց հաշվի առնելու, որ այդ վերաբերմունքը հայտնի էր բոլորին, ամերիկացիներին՝ առավել եւս: Թուրքական հանրային հեռուստատեսությունն էլ ՄԱԿ-ի ԱԽ-ում ամերիկյան բանաձեւի ընդունումը պայմանավորեց Մեջլիսում «Իրաք զորք ուղարկելու մասին» կառավարական օրինագծի հաստատմամբ: Այլ կերպ, ենթադրեց, որ Թուրքիան օրինակ է ծառայել ՄԱԿ-ի ԱԽ-ի անդամ 15 երկրներին:

Հարցին ստույգ պատասխան տալն անհնար է, մանավանդ որ ձեռքի տակ համապատասխան տեղեկություն չկա: Բայց եւ այնպես, ավելի իրատեսական է թվում թուրքական զորքի նկատմամբ ԱՄՆ-ի կատարած շրջադարձի պայմանավորումը ՄԱԿ-ի ԱԽ-ում ամերիկյան բանաձեւի ընդունմամբ, քան բանաձեւի ընդունման վրա «Իրաք զորք ուղարկելու մասին» թուրքական կառավարության բարերար ազդեցությունը: Ինչո՞ւ, որովհետեւ Իրաքի հյուսիսում քրդական ծրագրերը ՄԱԿ-ի ԱԽ-ի անդամ երկրներից ոչ մեկը, անկախ տարաձայնությունների բնույթից, այնքան հիվանդագին չի ընդունում, որքան Թուրքիան: Չի բացառվում, որ Իրաք զորք ուղարկելու որոշման հիմքում հենց այդ ծրագրերի իրագործումը հնարավորին խոչընդոտելու հաշվարկները լինեն:

Ուրեմն, ԱՄՆ-ի վերոհիշյալ շրջադարձի հիմքում էլ պետք է լինի թուրքական հաշվարկներն ի չիք դարձնելու նկատառումը: Ըստ երեւույթին, Թուրքիայի քաղաքական ձախողումն ակնհայտ է, որ վարչապետ Էրդողանը հայտարարում է. «Իրաք զորք ուղարկելու խնդիր, որպես այդպիսին, չունենք, եթե չեն ուզում, ապա չենք ուղարկի», իսկ արտգործնախարար Գյուլը լրացնում է նրան. «Եթե ԱՄՆ-ն Իրաքում թուրքական զորք չի ուզում, ապա դա իր գործն է»:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Լոնդոնում ձերբակալվել են Պուտինի դեմ նյութվող մահափորձի կազմակերպիչներ

Բրիտանական հետախուզությունը բացահայտել է ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի դեմ նախապատրաստվող մահափորձի երկու կազմակերպիչների: Լոնդոնի «Սանդեյ թայմսը» գրում է, որ հոկտեմբերի սկզբին Մոսկվայից Լոնդոն եկած երկու ռուսաստանցիներ հանդիպել են ՀԴԲ նախկին փոխգնդապետ Ալեքսանդր Լիտվինենկոյի հետ, որպեսզի քննարկեն չեչենների օգնությամբ ՌԴ նախագահ Պուտինին սպանելու ծրագիրը:

Մեծ Բրիտանիայում ապաստանած եւ Լոնդոնում բնակվող Լիտվինենկոն այդ հանդիպման մասին պատմել է հայտնի միլիարդատեր Բորիս Բերեզովսկուն, որը խորհուրդ է տվել ամեն ինչ պատմել ոստիկանությանը: Լիտվինենկոն 10 էջանոց հայտարարություն է գրել, որի հիման վրա ձերբակալվել են ՊԱԿ-ի երկու նախկին աշխատակիցներ:

Լիտվինենկոն հայտնել է, որ ենթադրյալ մարդասպաններն իրեն խնդրել են հանդիպում կազմակերպել Բորիս Բերեզովսկու հետ՝ ըստ երեւույթին ակնկալելով նրա ֆինանսական օժանդակությունը: Ինքը՝ Բերեզովսկին, մոսկովյան «Կոմերսանտ» թերթի թղթակցին ասել է, թե «Սանդեյ թայմսի» գրածը «շատ մոտ է իրականությանը»:

Լիտվինենկոյի հետ հանդիպած երկու կասկածյալներից մեկը ՀԴԲ մայոր Անդրեյ Պոնկինն է, մյուսը՝ ոմն Ալյոխին: Լիտվինենկոն եւ Պոնկինը նախկինում ծառայել են ՀԴԲ հանցագործ միավորումների գործունեության բացահայտման եւ կասեցման վարչությունում:

Ըստ Լիտվինենկոյի, երկու զրուցակիցները Լոնդոն էին եկել Պուտինի սպանության կազմակերպման գործում Բերեզովսկու եւ Իչկերիայի նախագահի հատուկ ներկայացուցիչ Ահմեդ Զաքաեւի աջակցությունն ստանալու:

Երկու կասկածյալներն ասել են, թե ՀԴԲ որոշ պաշտոնյաներ դժգոհ են Պուտինից, որն օլիգարխների հարցերը լուծելուց հետո կարող է զբաղվել ՀԴԲ-ի խարդախներով: Վերջիններս մտադրվել են Պուտինին սպանել տալ չեչեն նշանառուի ձեռքով՝ նրա արտասահմանյան ուղեւորություններից մեկի ժամանակ, որոնց ծրագրերին տեղյակ են ՀԴԲ որոշ սպաներ:

Բրիտանական հետախուզության մամլո քարտուղար Փոլ Քլարկը «Կոմերսանտի» թղթակցին հայտնել է հետեւյալը. «Հոկտեմբերի 12-ին ձերբակալվել են 36 եւ 40 տարեկան երկու ռուսաստանցիներ՝ 2000 թ. հակաահաբեկչական օրենքի խախտման կասկածանքով: Հոկտեմբերի 17-ին նրանք ազատ են արձակվել՝ առանց մեղադրանքի ներկայացման: Նրանք Ռուսաստան են վերադարձել սեփական ցանկությամբ»:

Մայր Թերեզան կդասվի երանելիների շարքին

Հռոմի Հովհաննես Պողոս Բ պապը կիրակի օրը մոտ 150 հազար ուխտավորների եւ զբոսաշրջիկների առջեւ ելույթ ունենալով հայտարարել է, որ ինքը որոշել է երանելիների շարքին դասել մայր Թերեզային: Ապա Վատիկանում Սբ. Պետրոսի տաճարի առջեւ, նա համապատասխան պատարագ է մատուցել: «Մեզ տրված առաքելական իշխանությամբ մենք հայտարարում ենք, որ Տիրոջ նվիրյալ ծառա Թերեզա Կալկաթացին այսուհետեւ կհամարվի երանելի», ասել է պապը:

Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ մայր Թերեզան ներկայումս համարվում է Հռոմի շրջմոլիկների եւ անօթեւանների հովանավորը, իսկ Հնդկաստանում նրան անվանում են Աղքատների Սրբուհի: Ծագումով ալբանուհի մայր Թերեզան 1997 թ. Կալկաթայում մահացել է 87 տարեկանում: Գրեթե ամբողջ կյանքում նա օգնել էր չքավորներին եւ տկարներին: Իր բարեսիրական գործունեության համար նա 1979 թ. արժանացել էր խաղաղության Նոբելյան մրցանակի:

Երանելիների շարքին դասվող անձինք երկրպագելի են դառնում հավատացյալների համար: Եկեղեցին նման անձանց երկրպագում է սրբացման ամբողջ արարողակարգի ավարտից հետո միայն:

Դեւիդ Բլեյնի 44-օրյա ծոմապահությունն ավարտվել է

Ամերիկացի 30-ամյա իլյուզիոնիստ Դեւիդ Բլեյնը կիրակի երեկոյան Լոնդոնում ավարտել է 44 օր տեւած ցուցադրական ծոմապահությունը: Թեմզայի ափին նա այդ ամբողջ ժամանակամիջոցում մնացել էր վերեւից կախված ապակյա թափանցիկ արկղի մեջ:

Բրիտանական Channel-4 հեռուստաալիքը հաղորդել է, որ Բլեյնն ինքնուրույն դուրս է եկել 4 խմ ծավալով արկղից: Փորձության բոլոր օրերին նա սնունդ չի ընդունել եւ միայն ջուր է խմել: Նա մեկուսացված էր արտաքին աշխարհից, մի խողովակով ջուր էր ստանում, իսկ մեկ ուրիշով դուրս էին գալիս արտազատումները:

Բժիշկները լրագրողներին հայտնել են, որ 93 կգ քաշ ունեցած Բլեյնն իր ձեռնարկած գիտափորձի ընթացքում կորցրել է մոտ 16 կգ: Նա հետը վերցրել էր բարձ, ներքնակ, թաշկինակներ, տետր, գրիչ եւ իր հանգուցյալ մոր լուսանկարը:

Ապակյա խցիկից դուրս գալուն պես Բլեյնն արտասվել է Թաուերի կամրջի մոտ հավաքված բազմահազար հանդիսականների առջեւ, որոնք եկել էին նրան տեսնելու: Նա իր երախտագիտությունն է հայտնել այդ մարդկանց: Ապա բժիշկները հայտնի իլյուզիոնիստին տեղափոխել են մասնավոր կլինիկա, որտեղ պետք է պարզեն, թե որքանով է տուժել նրա օրգանիզմը:

ԿԺԴՀ-ին կտրամադրվեն անվտանգության բազմակողմ երաշխիքներ

Կորեական թերակղզում միջուկային ճգնաժամի խաղաղ կարգավորման հասնելու նպատակով Վաշինգտոնը եւ Սեուլը պատրաստ են ԿԺԴՀ-ին մի շարք երկրների անունից տրամադրել անվտանգության երաշխիքներ: Այդ մասին երեկ հայտնի է դարձել Ասիա-խաղաղօվկիանոսյան տնտեսական համագործակցության շրջանակներում Կորեայի Հանրապետության եւ ԱՄՆ-ի նախագահներ Նո Մու Հենի եւ Ջորջ Բուշի ունեցած հանդիպումից հետո:

Երկու երկրների ղեկավարները գտնում են, որ անհրաժեշտ է շուտափույթ կերպով ԿԺԴՀ միջուկային ծրագրին նվիրված բազմակողմ բանակցությունների երկրորդ փուլն անցկացնել երկու Կորեաների, ԱՄՆ-ի, ՉԺՀ-ի, Ռուսաստանի եւ Ճապոնիայի մասնակցությամբ:

ԿԺԴՀ-ն ԱՄՆ-ին մեղադրում է իր նկատմամբ թշնամական քաղաքականություն վարելու մեջ եւ ասիական անվտանգության երաշխիքներ է պահանջում չհարձակվելու պայմանագրի կնքման տեսքով: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշն իր չին պաշտոնակից Հու Ցզինտաոյի հետ հանդիպման ժամանակ ընդգծել է, որ «անվտանգության երաշխիքները պետք է բազմակողմ լինեն եւ չեն կարող կախված լինել միայն Մ. Նահանգներից»:

ԱՄՆ ներկայացուցիչը խոստովանել է, որ Վաշինգտոնը պահանջում է ԿԺԴՀ-ին անվտանգության բազմակողմ երաշխիքներ տրամադրել, որպեսզի ապագայում ԿԺԴՀ-ն չկարողանա հրաժարվել միջուկային զինաթափման ասպարեզում իր ստանձնած պարտավորություններից է:

Հյուսիսկորեական միջուկային ծրագրին առնչվող հակամարտության վերացումը Ջորջ Բուշի համար չափազանց կարեւոր է 2004 թ. նախագահական ընտրությունների նախաշեմին:

Թալիբները խճուղու վրա պատժել են «անվայել» տեսք եւ վարքագիծ ունեցողներին

Աֆղանստանի հարավ-արեւելքում 30 թալիբներից կազմված մի զինված ջոկատ երեկ գրավել է Խոստի եւ Պակտիայի նահանգները կապող ավտոխճուղին: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ թալիբները կանգնեցրել են մի շարք ավտոմեքենաներ եւ դրանց ուղեւորներին պատժել «անվայել» արտաքինի եւ վարքագծի համար:

Թալիբները մարդկանց ծեծել եւ պախարակել են մասնավորապես շատ կարճ մորուքներ պահելու եւ ավտոմեքենայում երաժշտություն լսելու համար: «Նրանք ծեծում եւ վիրավորում էին անմորուսներին կամ կարճ մորուք ունեցողներին: Թալիբները մեզ ասացին, որ եթե հաջորդ անգամ իրենց ձեռքն ընկնելու դեպքում դարձյալ սափրված կամ երաժշտություն լսելիս լինենք, ապա պատիժն ավելի սարսափելի կլինի», Ռոյթերի թղթակցին պատմել է տուժածներից մեկը:

Ականատեսների վկայությամբ, հեռանալուց հետո թալիբները խճուղու վրա թողել են բազմաթիվ պատառոտված հանդերձներ եւ փշրված ձայներիզներ:

Աֆղանստանում իրենց 5-ամյա կառավարման ընթացքում թալիբները մտցրել էին խիստ օրենքներ, որոնց համաձայն տղամարդիկ պարտավոր էին մորուք կրել, իսկ կանայք՝ փողոցներում երեւալ չադրայով: Երկրում արգելված էին զվարճանքի բոլոր միջոցառումները, երաժշտությունը, պարերը: Արգելված էին նաեւ մարդկանց ամեն տեսակ պատկերումները՝ լուսանկարները, նկարները, քանդակները:

Պ. Ռ.

Չկար ոչ մի հանդիսատես: Մոլորակն ինքը եւ բեմ էր, եւ դահլիճ: Անհոգին եւ հոգեւորը սկսել էին իրենց անտեսանելի պատերազմը, դրախտից միմի տերեւով արտաքսված Ադամ-Եվայի շուրջը: Անհոգին Նեռն էր

Ամայություն է անունը նրա՝/ Հոգու հասակը գիշերով լիզող...

Ողբերգության պատկերների ստեղծման մեջ մեծ արվեստագետ այդ Նեռը պտտվում, պտտվում է դրախտից վտարված բանականությամբ հզոր աղամորդու շուրջը: կանալ «եղելության» մեջ դաջված հոգու ստվերը:

Անդեմ թափորի վրա է մշտապես թեւածում անհոգի ամայությունը: «Հոգու հասակը գիշերով լիզող» ամայությունը:

Մեծ է, անշուշտ, դաժան եղելությունը հոգեւոր դատարկությունն այս չափի պատկերավորության մեջ ընկալող բանաստեղծի տառապանքը: Չափազանց մեծ է նաեւ նրա անհանգստությունն այն բանի համար, որ չի դադարել Նեռի կռինչը, որ նայել անցյալին ընդամենը հետաքրքրության համար:

Ազատ ճամփին հասնելու համար հոգեւոր թռիչք է պետք: Իսկ մենք, երբ փորփրելով հասնում ենք անցյալի եղելությանը, լավագույն դեպքում, վախից քարացած երկինք ենք նայում: Իսկ մենք, «չենք կարող ծառս լինել տեղից», իսկ մենք «հավիտյան հողին ենք գամված», ահա թե ինչու

Ու լերդանում է արյունը ցեղի...

«Ստի կածանից» նեխահոտ է փչում: Ստի կարոտախտն անցյալի հանդեպ

Մի վերջին սեր

Հրաչյա Թամրազյանի նոր գիրքը

Բանականության ու մտքի անկում արդեն այնտեղ, ուր վտարված է մարդը: Ահա թե ինչ է Նեռի ուզածը, երբ անհագ ծարավով պտտվում է մարդ արարածի շուրջը:

Բանականության ու մտքի անկում./ Որն ավարտվում է նույն ողբերգությամբ:

Իսկ ամենաառաջին ողբերգությունը վաղուց էր եղել, եւ Հոգեւոր լեցունությունը խոր ափսոսանքով ձայնել էր, թե՝ «Կայեն, ո՞ւր է քո եղբայր Աբելը»:

Եղելությունը իբրեւ մեռյալ շերտ,/ Իր անգիտության խորքերում քնած:

Երբեմն-երբեմն արթնանում է այս եղելությունը, մռնչում իր անգիտության խորքերից, փորձում կրկնվել, եւ, որովհետեւ իրագործվել էր բանականության ու մտքի անկման պահի մեջ, չի կարող հագենալ արյան ծարավից: Անհոգի Նեռի փնտրած պահը մտքի անկման այն պահն է, երբ այդ զատվում է հոգեւորից՝ սիրո եւ բարության մեջ ծաղիկներ տվող երջանիկ զգացողությունից: Այս՝ հոգեւորից զատված բանականության գործողությունն է, որ «ավարտվում է նույն ողբերգությամբ»:

Ու հոսում է նա օրերի նման,/ Ու հոսում է նա օրերի հանգույն,/ Ու խորքում ոչինչ չկա թաքնված-/ Մի աղոտ դահլիճ, խամրած վարագույր...

Հանդիսատես չկա: Մոլորակն ինքը բեմ է, եւ՝ դահլիճ: Եվ այդ ամենը չափազանց լցված է հոգու կողմից... Ու կանգնած՝ իբրեւ հոգու ավերակ...

Այստեղ է ահա, որ Հ. Թամրազյանի ստեղծագործական շնորհից դուրս է ժայթքում անհանգիստ մի աղաղակ, փորձելով իր անհանգստությունը լսելի անել «Համլետի» չափածոյով: Լսելի անել նրանց, ովքեր դեռեւս կարող են հաղթահարել հոգու եւ բանականության իրարից զատման պահը, համատեղել միտքն ու հոգին, բանականությամբ հասնել անցյալին ընդամենը հետաքրքրության համար:

... Երազում է նա աղետ եւ մահ, էլի մի ոճիր ու էլի մի զոհ:

Սա հոգեզրկության համաշխարհային ցավն է, եւ նույն հարցն է դարձյալ՝ «Լինե՞լ, չլինե՞լ...»:

Հոգեզրկության համաշխարհային ցավից դուրս պրծնելու ճիգ է Հ. Թամրազյանի «Համլետը»: Ազգովին դուրս պրծնելու ջանք ու երազանք: Այստեղ բանականությամբ ծնված հարցեր են, որոնք չեն ուզում անկվել Կենաց ծառից, իբրեւ ինքն իրենով ուռճացած մտքի հասուն պտուղներ: Չեն ուզում անկում ապրել, իբրեւ հոգեւոր լույսի հետ այլեւս ոչ մի կապ չունեցողներ:

«Ինչո՞ւ հանցանքը դեռ չի հնանում»: Ահա Հ. Թամրազյանի հարախոսության թեման, որ իմաստասիրական տեսության միտք է պարփակում: Դա ոգու սովին վերաբերող իմաստասիրությունն է: Ոգու սով, որի մասին, իսկապես, խոսվել է հար: Խոսվել է ոչ միայն իմաստասիրական, այլեւ համաշխարհային գլուխգործոց գեղարվեստական ստեղծագործություններով, յուրաքանչյուրն՝ իր յուրօրինակ մատուցմամբ:

Հ. Թամրազյանը թեման մատուցում է, կապելով ազգային սերմի բաղադրության հետ: Մի՞թե ազգային սերմը թույլ է տալիս, որ

... մենք մեր ներսը այնպես ենք մեռցրել,/ որ չի երազել դեռ ոչ մի ոսոխ:

Սա մեծամտության ախտով տառապող մարդու դիմացինին արված սովորական նշավակում չէ, թերության ցուցադրումով իր բարձրությունը մատնանշելու տղայամտություն չէ: Սա ամայի ու անիմաստ օրերի ճիրանն ընկած մարդու ողբ է.

Ու մեզ փնտրում ենք հին շերտերում-/ Որ եղունգներով փորձում ենք պեղել...

Այնտեղ, ամենահին շերտում կախված է «Կայեն, ո՞ւր է քո եղբայր Աբելը» հարցը: Ոչ հոգով, այլ եղունգներով պեղել հարցը, նշանակում է հետ

Չունի գալիքի եւ ոչ մի նշույլ...

Ահա կենսագրության մահը: Միտքը գործում է առանց հոգու, անդեմ, անիմաստ, ուստի «պատժապարտ ենք անցյալի հանդեպ: Անցյալին հասել ենք եղունգների օգնությամբ, ուստի անկենդան է ներկան եւ

...արատն է գլուխ բարձրացրել,/ Արտավիժել է ամեն մի տականք...

Անհոգի գործող բանականությունն արդեն լրիվ մթագնել է:

Քայլում են արդեն անկենդան մարդիկ:

Իսկ անկենդանությունից միայն նեխահոտ կարող է փչել:

Այն, որ առանց հոգեւոր գործող բանականության գիծը ուղիղը չէ, եւ ճշմարիտ կենսական էներգիան հոգեւոր եւ մտավոր էներգիաների զուգակցումով է ծնվում, սա Գոյի համար անհրաժեշտ կենսաէներգիային վերաբերող խնդիրների քննարկում է: Սակայն, երբ ժամանակն ասես կանգ է առել, երբ անկենդանությունից նեխահոտ է փչում արդեն իրապես,

հարկ է լինել ծայրահեղ հակիրճ,/ ծայրահեղ զգույշ այս բառերի հետ...

Մարդկության պատմությունը հասել է Հրաչյա Թամրազյանի գրչին, հարախոսում է այն մասին, ինչը վաղուց զբաղեցրել է կյանքի ներդաշնակությունը խաթարող եղելությունների կապը փնտրողներին:

Ոգեղեն, կենսական լիցքեր հաղորդել սովահար ոգուն կարող են միայն նրանք, ովքեր համատեղում են միտքն ու հոգին, ովքեր տառապանքի ճահճափոսերի միջով անցնում են գլխից վեր պահելով մարդ անհատի նկատմամբ ունեցած սերը:

«Համլետը» Հ. Թամրազյանի գլխից վեր պահած սերն է իր ազգանհատի նկատմամբ, իբրեւ «մի վերջին, վերջին խելակորույս սեր», երբ «արվեստը մեծ կյանքն է փլուզվել»:

ՓԵԼԻՔՍ ԲԱԽՉԻՆՅԱՆ

Վազգեն Շուշանյանին առաջնորդում էր նպատակի լույսը

Հոկտեմբերի 17-ին Հայաստանի գրողների միությունում տեղի ունեցավ միջոցառում՝ նվիրված Վազգեն Շուշանյանի ծննդյան 100-ամյակին: Ներկա էին գրականագետ Ալեքսանդր Թոփչյանը, դերասանուհի Անահիտ Թոփչյանը, թարգմանիչ, հրապարակախոս Սարգար Շարաքխանյանը, Ազատ Գասպարյանը, Վահրամ Թաթիկյանը, բազմաթիվ այլ հյուրեր: Միջոցառումը վարում էր Դավիթ Մուրադյանը:

«Մեր գրականության հավերժորեն երիտասարդ դեմքերից մեկը Վազգեն Շուշանյանը ներկայանում է մեզ իր պայծառ անհատականության ամբողջ հմայքով եւ իր հարուստ գրական ժառանգությամբ: Շուշանյանը մի մտավորական էր, որի ստեղծագործությունն ամբողջովին կենտրոնացած էր հայ ժողովրդի հիմնաքարային խնդիրների վրա: Նա ջանք չէր խնայում գտնելու համար այն հիմնաքարը, որի վրա պետք է ապրեր հայ ժողովուրդը», այսպես ներկայացրեց Վ. Շուշանյանին գրականագետ Դավիթ Մուրադյանը:

Իսկ գրականագետ Ալեքսանդր Թոփչյանն այսպես արտահայտվեց. «Վազգեն Շուշանյանն այն մարդկանցից մեկն է եղել, որը ոչ միայն չի մտածել իր գրական փառքի մասին, այլեւ իր կերտվածքով խանգարել է, որ կերտվի այդ փառքը»:

Դերասանուհի Անահիտ Թոփչյանը հատվածներ կարդաց մամուլում տպագրված «Շուշանյանի կտակը» վերնագրված հոդվածներից:

Ելույթ ունեցավ նաեւ սփյուռքահայ հրապարակախոս Սարգար Շարաքխանյանը: «Թափառական, աքսորյալի կյանք մը ունեցավ ան, կյանքին նայեցավ ուղիղ նայվածքով, գլուխ ու գրիչ չծռեց, միշտ ուղիղ քալեց եւ իր ըսելիքն ըսավ ուղիղ: Կեղծին, սուտին դեմ պայքարող մըն էր», այսպիսի խոսքերով նա բնութագրեց Վ. Շուշանյանին:

ՎԱՐԴՈՒՀԻ ԱՐԶՈՒՄԱՆՅԱՆ
ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի 2-րդ կուրս

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՄԲ ՀԱԿՈԲ ՕՐՄԱՆՋՅԱՆԻ

Խաչիկ Դաշտենցի «Ռանչպարների կանչը» բուլղարերեն

Բուլղարիայի Պլովդիվ քաղաքում «Սվետլինա» գրադարանի մակնիշով Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության «Բարեգործական» հրատարակչությունը բուլղարերեն լույս է ընծայել նշանավոր հայ գրող Խաչիկ Դաշտենցի «Ռանչպարների կանչը» հայտնի վեպը: Թարգմանությունը բնագրից կատարել է բուլղարահայ ճանաչված թարգմանիչ եւ լրագրող Հակոբ Օրմանջյանը, որը երկար տարիներ եղել է բուլղարահայոց «Երեւան» մշակութային միության «Երեւան» լրագրի գլխավոր խմբագիրը:

Հակոբ Օրմանջյանը մեծ վաստակ ունի հայ գրականության լավագույն ստեղծագործությունները բուլղարերեն թարգմանելու գործում: 1973 թ.-ից մինչեւ հիմա նա բուլղարերեն է թարգմանել եւ Սոֆիայում, Պլովդիվում ու Վառնայում հրատարակել դասական եւ ժամանակակից հայ գրողների շուրջ երեք տասնյակ ստեղծագործություններ: Դրանց թվում են Րաֆֆու «Սամվելը», Ստեփան Զորյանի «Մի կյանքի պատմությունը», Գուրգեն Մահարու «Երիտասարդության սեմին» եռագրությունը, Սերո Խանզադյանի, Վահագն Գրիգորյանի, Աղասի Այվազյանի ու այլ գրողների գործերը:

Հ. Օրմանջյանն ու նրա դուստր Գայանեն բուլղարական «Օտեչեստվո» հրատարակչությամբ լույս են ընծայել Հովհաննես Թումանյանի, Ղազարոս Աղայանի եւ Ավետիք Իսահակյանի հեքիաթների ընտրանին՝ բուլղարերեն թարգմանությամբ: «Քաջ Նազար» խորագրով տպագրված այդ պատկերազարդ ժողովածուի մեջ տրված են հեղինակների հակիրճ կենսագրությունները: 1975 թ. Սոֆիայում հրատարակվել է Հ. Օրմանջյանի եւ լրագրող Կ. Հայրապետյանի կազմած ու թարգմանած «Հայկական պատմվածքներ ու նովելներ» ժողովածուն, որի մեջ ընդգրկված են 53 հայ գրողների գործեր (Րաֆֆի, Շիրվանզադե, Ե. Օտյան, Ավ. Իսահակյան, Դ. Դեմիրճյան եւ այլք): Քսան հազար տպաքանակով լույս տեսած այդ գիրքը լավ ընդունելության արժանացրին ընթերցողները:

Հ. Օրմանջյանը եղել է «Զեմլեդելչեսկա զնամյա» կենտրոնական թերթի հատուկ թղթակիցը: Նա ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ին կից Բալկանների միջազգային վավերագրական կենտրոնի գլխավոր մասնագետներից էր: Այդ կենտրոնի առաջարկով նա կազմել, գրաբարից բուլղարերեն թարգմանել եւ լույս է ընծայել «Հայ ճանապարհորդները Բալկանների մասին (17-19-րդ դդ.)» արժեքավոր ժողովածուն, որի մեջ տեղ են գտել նյութեր՝ քաղված Սիմեոն Լեհացու ուղեգրություններից, Հովհ. Թովմաճյանի պատմությունից, Ղուկաս Ինճիճյանի, Ստ. Գյուվեր Ագոնցի աշխարհագրական երկերից ու Մինաս Բժշկյանի «Ճանապարհորդությունից»:

Հ. Օրմանջյանը վաղուց ցանկություն ուներ «Հայ ժողովրդի պատմությունը», որ հրատարակել էր Երեւանի համալսարանը, ներկայացնել բուլղար ընթերցողներին: Այդ կապակցությամբ նա դիմել էր այդ գրքի գլխավոր խմբագիր, ակադեմիկոս Մկրտիչ Ներսիսյանին, որը նրան խորհուրդ էր տվել թարգմանությունը կատարել գրքի երկրորդ, լրացված հրատարակությունից: Թարգմանիչը լավ գիտեր, որ գրքի հեղինակները խորհրդային ժամանակաշրջանի պատմությունը չէին կարող ճշմարիտ կերպով շարադրել, ուստի Մ. Ներսիսյանի համաձայնությամբ նա գրքի այդ մասերն ամբողջովին բաց է թողել՝ սահմանափակվելով միայն Հայաստանի առաջին հանրապետության պատմությամբ: Թարգմանությունն իրականացնելիս նա մեջբերումներ է կատարել Մովսես Խորենացու «Հայոց պատմություն» գրքից, որի մեջ արժեքավոր տեղեկություններ կան բուլղարների նախնիների մասին: Քաղվածքներ են կատարված նաեւ Սեբեոսի, Ղեւոնդի, Անանիա Շիրակացու, Գրիգոր Մագիստրոսի եւ միջնադարյան այլ հեղինակների գործերից: Այդ լրացումներն ավելի են բարձրացնում թարգմանության արժեքը եւ հետաքրքրական դարձնում այն բուլղար ընթերցողների համար: Արժե նշել, որ Պլովդիվի բարեգործական ընկերության, ինչպես նաեւ Արմեն Արսենյանի (ԱՄՆ) եւ Եղիազար Ուզունյանի (Պլովդիվ) նյութական աջակցությամբ հրատարակված այդ գրքի տպաքանակն անմիջապես վաճառվել է՝ նյութական շահ բերելով հրատարակողներին:

Ի գնահատություն թարգմանական արվեստի մեջ նրա ակնառու ծառայությունների, Բուլղարական ժողովրդական Հանրապետության պետական խորհուրդը Հ. Օրմանջյանին պարգեւատրել է «Կիրիլ եւ Մեֆոդի» առաջին աստիճանի շքանշանով:

Այս տարի լրանում է Հ. Օրմանջյանի թարգմանչական գործունեության 30 տարին: Գտնում ենք, որ Հայաստանի կառավարությունը եւ Հայաստանի գրողների միությունը գնահատանքի իրենց խոսքը պետք է ասեն բուլղարական միջավայրում հայ գրականությունը տարածող վաստակաշատ թարգմանչի մասին եւ համապատասխան ձեւով արժեքավորեն նրա օգտաշատ գործունեությունը:

ՎԱՐԴԱՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ,
Պատմական գիտությունների դոկտոր, Մաշտոցի անվան Մատենադարանի փոխտնօրեն

Արսինե Խանջյանը պատվավոր հյուր գալա-խնջույքում

Վաշինգտոնից Ամերիկայի հայկական համագումարի էլ. փոստով ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ նոյեմբերի 1-ին Կալիֆոռնիայի «Փալմ դեզերտ» դահլիճում կայանալիք ազգային գալա-խնջույքի ընթացքում մեծարվելու է հայտնի կանադահայ ռեժիսոր Ատոմ Էգոյանի կողակիցը՝ Արսինե Խանջյանը: «Արարատ» ֆիլմում արվեստաբանի կերպարը լավագույնս մարմնավորած, «Ջենի» եւ «Ջեմինի» մրցանակների արժանացած դերասանուհու կողքին այդ օրը մեծարվելու են նաեւ կոնգրեսական Դեյվիդ Դրեյերը (հանրապետական, Կալիֆոռնիայից) եւ հայտնի բարերարներ Ջո եւ Ջոյս Փիլիպոսյան-Աբաջյանները (Ինդիան Վելս, Կալիֆոռնիա):

«Գալա-խնջույքը մեր ամենակարեւոր եւ ամենախոշոր իրադարձություններից մեկն է ու Խանջյանի, Դրեյերի եւ Աբաջյանների մասնակցությամբ հիշարժան միջոցառման է վերածվելու այս տարի», նշել է Հայկական համագումարի գործադիր տնօրեն Ռոս Վարդանյանը:

Ազգային գալա-միջոցառումը մեկնարկելու է հոկտեմբերի 31-ին եւ շարունակվելու է մինչեւ նոյեմբերի 2-ը:

Հ.Օ.

«Փյունիկն» ամրապնդում է դիրքերը

Ֆուտբոլի ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնության մասնակիցները անցկացրին հերթական տուրի հանդիպումները: Տուրը սկսվեց «Բանանց»-«Միկա» եւ «Արարատ»-«Լեռնագործ» հանդիպումներով: Թեեւ մրցող թիմերի խաղամակարդակները զգալիորեն տարբերվում են, սակայն երկու հանդիպումներն էլ ընթացան գրեթե նույն սցենարով: Հյուրերը հաշվի մեջ առջեւից էին ընթանում եւ դաշտի տերերին մեծ ջանքերի գնով, այն էլ խաղավերջում, հաջողվեց խույս տալ պարտությունից: «Միկայի» հետ խաղում «Բանանցն» աչքի չընկավ պարեսիվ խաղով: Խաղասկզբում բաց թողած գոլն ավելի ընկճեց «Բանանցի» ֆուտբոլիստներին: Արդեն 6-րդ րոպեին «Միկայի» կազմակերպած գրոհը հաջողություն բերեց թիմին: Աչքի ընկավ Արտաշես Ադամյանը: «Բանանցը» շատ ջանք ու եռանդ թափեց պարտությունից խուսափելու համար: Թիմին փրկեց փորձառու պաշտպան Կարեն Սիմոնյանը, որը 87-րդ րոպեին վերականգնեց հավասարակշռությունը: Չեմպիոնի կոչման համար պայքարում «Բանանցը» 2 կարեւոր միավոր կորցրեց:

Նախորդ տուրում «Դինամոյի» նկատմամբ տոնած խոշոր հաշվով հաղթանակը ոգեւորել էր «Արարատի» ֆուտբոլիստներին, որոնք «Լեռնագործի» հետ խաղում էլ հաղթելու տրամադրությամբ էին խաղադաշտ դուրս եկել: Բայց այս անգամ դա նրանց չհաջողվեց: 79-րդ րոպեին «Լեռնագործի» հարձակվող Ալեն Մովսիսյանը բացեց հաշիվը: «Արարատը» պարտությունից խուսափեց միայն խաղի ավելացված ժամանակում: Կարեն Ասատրյանը տուգանային հարվածով հավասարեցրեց հաշիվը:

Առաջատարը՝ «Փյունիկը», սեփական հարկի տակ հյուրընկալել էր Գյումրու «Շիրակին»: Ինչպես եւ թիմերի նախորդ երեք հանդիպումներում, այս անգամ էլ խաղն անցավ համառ մրցապայքարում՝ փյունիկցիների խաղային եւ տարածքային նկատելի առավելությամբ: «Շիրակը» ողջ խաղը կառուցել էր հակագրոհների վրա: Թիմը հիմնականում պաշտպանվում էր եւ պետք է նշել, որ բավականին հաջող: Համենայն դեպս, փյունիկցիները, ունենալով խաղային զգալի առավելություն, երկար ժամանակ չէին կարողանում այն վերածել գոլի: Իսկ գոլային պահեր դաշտի տերերը բազում անգամ ստեղծեցին: Շիրակցիների դարպասին վտանգավոր հարվածներ կատարեցին Գալուստ Պետրոսյանը, Մամադու Դիավարան, Խոսե Բիլիբիոն, Ռաֆայել Նազարյանը, Լեւոն Փաչաջյանը, Ալեքսանդր Թադեւոսյանը, սակայն մի շարք դրվագներում հաջող խաղ ցուցադրեց հյուրերի դարպասապահ Ռայմոնդ Զաքարյանը՝ չեզոքացնելով վտանգը: «Շիրակի» դարպասապահը թերեւս մեկ անգամ սխալվեց, եւ դա ճակատագրական եղավ թիմի համար: 68-րդ րոպեին նա Աղվան Մկրտչյանի հարվածից հետո չկարողացավ իր մոտ պահել գնդակը եւ վրա հասած Ռաֆայել Նազարյանը գրավեց դարպասը: Թվում էր, թե բաց թողած գոլից հետո շիրակցիները կակտիվանան, կձգտեն բեկում մտցնել մրցակցությունում եւ ուղիներ կփնտրեն պարտությունից խուսափելու: Սակայն դա նրանց չհաջողվեց եւ դրանում հիմնականում մեղավոր էին շիրակցիները, որոնք առջեւի գծում պասիվ խաղ ցուցադրեցին: Բավական է նշել, որ ողջ խաղի ընթացքում նրանց այդպես էլ չհաջողվեց լրջորեն սպառնալ «Փյունիկի» դարպասին: Միակ իրական վտանգավոր պահը ստեղծվեց խաղի 35-րդ րոպեին, երբ հարձակման դիրքում հայտնվեց Վարդան Բիճախչյանը, սակայն նրա հարվածը բարձր ստացվեց: Իհարկե, նման խաղով շիրակցիներին դժվար էր առաջատարի հետ մրցավեճում հաջողության հասնել:

«Էրեբունի» մարզադաշտում «Կոտայքի» եւ «Դինամոյի» մրցավեճում դարպասները մնացին անառիկ: Այսպիսով, հերթական տուրն աչքի ընկավ ոչ-ոքիների առատությամբ: 4 խաղերից 3-ում մրցակիցները բաժանվեցին խաղաղությամբ:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	21	17	4	0	61-9	55
2. Բանանց	21	15	3	3	65-12	48
3. Շիրակ	21	13	1	7	47-26	40
4. Միկա	20	10	3	7	31-23	33
5. Կոտայք	22	6	6	10	24-43	24
6. Դինամո	21	5	3	13	15-47	18
7. Լեռնագործ	21	2	6	13	14-43	12
8. Արարատ	21	2	2	17	12-66	8

Ռմբարկուները

Արա Հակոբյան	«Բանանց»	37
Արամ Հակոբյան	«Բանանց»	14
Տիգրան Դավթյան	«Շիրակ»	11
Վարդան Բիճախչյան	«Շիրակ»	9

Հրաժեշտի խաղը դեկտեմբերին

Համաշխարհային ֆուտբոլի մի շարք «աստղեր»՝ Ռոբերտո Բաջիոն, Քրիստիան Վիերին, Միխայիլ Լաուդրուպը, Խավիեր Զանետին, Ռոնալդոն, Ռաուլը կմասնակցեն դեկտեմբերի 22-ին կայանալիք չիլիացի հանրահայտ ֆուտբոլիստ Իվան Սամորանոյի հրաժեշտի խաղին: 36-ամյա ֆուտբոլիստը ֆուտբոլային իր կենսագրության ընթացքում հանդես է եկել իտալական «Սեւիլիայում», «Ռեալում», Միլանի «Ինտերում» եւ չիլիական «Կոլո-կոլո» թիմում:

Կակայի հնարավոր բացակայությունն անհանգստացնում է «Միլանին»

Բրազիլացի Կական, որ այսօր «Միլանի» առաջատար ֆուտբոլիստներից մեկն է, հնարավոր է երկար ժամանակով բացակայի թիմից: Այս փաստն անհանգստացնում է «Միլանի» ղեկավարությանը: Բանն այն է, որ Կական հանդես է գալիս ինչպես Բրազիլիայի ազգային, այնպես էլ օլիմպիական հավաքականներում: Հունվարին օլիմպիական հավաքականը պետք է մասնակցի ընտրական մրցաշարին՝ պայքար մղելով Աթենքի օլիմպիադայի ուղեգրերի համար: Բացի այդ, Կական ընդգրկված է նաեւ ազգային հավաքականում, որը տարբերային աշխարհի 2006 թ. առաջնության ընտրական մրցաշարի հանդիպումներ է անցկացնում: Նախնական հաշվարկներով, Կական ստիպված կլինի բաց թողնել Իտալիայի առաջնության «Ա» սերիայի հանդիպումները «Ռոմայի», «Ռեջինայի», «Բրեշիայի» եւ «Անկոնայի» հետ: Ուստի «Միլանի» ղեկավարությունը ծրագրել է հանդիպել Բրազիլիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ներկայացուցիչների հետ եւ փնտրել ստեղծված իրավիճակից ելք գտնելու ուղիները:

«Մարսելը» ցանկանում է վերադարձնել Բարտեզին

«Մարսելի» գլխավոր մարզիչ Ալեն Պերենը հայտարարել է, որ կձգտի թիմ վերադարձնել Ֆրանսիայի հավաքականի դարպասապահ Ֆաբյեն Բարտեզին: Վերջինս «Մարսելի» կազմում 1992-93 թթ. դարձել էր չեմպիոնների գավաթակիր: Բարտեզին հրավիրելու առիթն այն է, որ թիմի երկրորդ դարպասապահ Սեդրիկ Կարասոն ծանր վնասվածքի հետեւանքով ութ ամսով շարքից դուրս է եկել: Փաստորեն, «Մարսելը» մնացել է մեկ դարպասապահով: Թիմի դարպասի պաշտպանությունը վստահվել է փորձառու Վեդրան Ռունյեին:

Ինչ վերաբերում է Բարտեզին, ապա նա «Մանչեսթր յունայթեդում» հայտնվել է պահեստայինների նստարանին: Ճիշտ է, Պերենը նշել է, որ չի կարող երաշխավորել, թե Բարտեզին կվստահի դարպասի պաշտպանությունը, քանի որ իրեն բավարարում է Ռունյեի խաղը: Բայց Բարտեզի թիմ գալով «Մարսելում» կածի մրցակցությունը, ինչն օգտակար կլինի երկու դարպասապահների համար էլ: Մնում է միայն գուշակել, թե արդյոք Բարտեզը կհամաձայնի՞ «Մարսելում» էլ նստել պահեստայինների նստարանին:

ՇԱԽՄԱՏ

Ռեպորտաժ Զանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատի եւ «Ավստրիական ավիաուղիների» աջակցությամբ

Հա՛-յա՛ս-տա՛ն, չե՛մ-պի՛-ոն

Սկիզբը՝ էջ 1

Պարզապես հոյակապ էր գործում մեր «ծանր հրետանին»՝ Հայաստանի չեմպիոնուհի Էլինա Դանիելյանը: Ինը հնարավորից վաստակելով 7 միավոր, նա ոչ միայն առաջին տեղը գրավեց առաջին խաղատախտակի վրա, այլեւ ընդհանրապես լավագույն արդյունքը ցույց տվեց Եվրոպայի առաջնության բոլոր մասնակիցների մեջ, մեկ անգամ էլ հաճույքով կրկնեմ՝ ե՛ւ տղամարդկանց, ե՛ւ կանանց հաշվարկում: Սա, անկասկած, Էլինայի լավագույն ելույթն էր նրա մարզական կենսագրության մեջ, եւ պերճախոս ապացույցն այն բանի, որ Դանիելյանը կարող է համարձակ հավակնել ամենամեծ նվաճումների նաեւ աշխարհի կանանց առաջնությունում:

Գերազանց խաղաց նաեւ Լիլիթ Մկրտչյանը (8 հնարավորից 5,5 միավոր): Երիտասարդ գրոսմայստերը ելույթ էր ունենում պատասխանատվության մեծ զգացումով, եւ հանուն թիմային հաստատուն հաջողության երբեմն նույնիսկ նպաստավոր դիրքերում խուսափում էր անգամ փոքրիկ ռիսկից: Բնավորությամբ լինելով միանգամայն տարբեր, Էլինան ու Լիլիթը թիմում հիանալի լրացնում են մեկմեկու:

Պահեստային Նելլի Աղինյանին վիճակվեց միայն մեկ պարտիա խաղալ: Բայց նա ոչ միայն պատվով դուրս եկավ այդ մենամարտից, այլեւ բարոյապես զգալիորեն աջակցում էր իր ընկերուհիներին:

Վերջապես, անուրանալի են մեր լավագույն մարզիչներից մեկի՝ Արսեն Եղիազարյանի ծառայությունները: Ոչ միայն շախմատային խոր վերլուծություններով, այլեւ մարդկային ու մանկավարժական նուրբ մոտեցմամբ Եղիազարյանը թեւ ու թիկունք էր իր սանուհիներին:

Երկու խոսք վերջին օրերի մրցախաղերի մասին: 7-րդ տուրում մեր շախմատիստուհիները 1-1 խաղացին ամենաահեղ մրցակցի՝ Ռուսաստանի հավաքականի հետ: Ապա հետեւեց փայլուն հաղթանակը (2-0) Անգլիայի հզոր թիմի նկատմամբ: Վերջին տուրից առաջ չորս հավաքականներ՝ Հայաստան, Ռուսաստան, Հունգարիա, Լեհաստան, հավասար միավորներով գլխավորում էին աղյուսակը: Հայ շախմատիստուհիները 1,5-0,5 հաշվով կարեւորագույն հաղթանակ տարան լեհուհիների նկատմամբ: Հերոսուհին կրկին Դանիելյանն էր, որը հաղթեց ուժեղագույն գրոսմայստեր Ռաձիեւիչին: Ռուսաստանցիները մեկ կարեւոր միավոր կորցրին Լիտվայի թիմի հետ մենամարտում: Իսկ հունգարուհիներին չօգնեց անգամ այն, որ նրանց անսպասելիորեն չոր հաշվով՝ 0-2, պարտվեցին վրացուհիները...

Ինչպես հայտնի է, Հայաստանը Եվրոպայի այս առաջնությունում ներկայացված էր միայն կանանց թիմով: Բայց մեր աղջիկներն ուղղակի տղամարդկանց մակարդակի խաղ ցուցադրեցին:

Հայկական շախմատի պատմության մեջ գրանցվեց նոր փայլուն էջ:

Յուդիթ Պոլգարը գերազանցեց տղամարդկանց

Հոլանդական Հոոգովեն քաղաքում անցկացված շախմատի յուրօրինակ մրցաշարում հունգարուհի գրոսմայստեր Յուդիթ Պոլգարը գերազանցեց մասնակից երեք տղամարդկանց եւ հաղթող ճանաչվեց: Յուդիթը վաղուց ի վեր հաջողությամբ է հանդես գալիս տղամարդկանց մրցաշարերում: Վեց հնարավորից նա վաստակեց 4 միավոր: 5-րդ տուրում Պոլգարն առաջին պարտությունը կրեց՝ զիջելով Իվան Սոկոլովին, իսկ ավարտական տուրում հաղթեց Լեւոն Արոնյանին: Վերջինիս համար դա առաջին պարտությունն էր: Իսկ նախորդ տուրում Արոնյանը, որ մինչ այդ մրցախաղերն ավարտել էր ոչ-ոքի արդյունքով, անդրանիկ հաղթանակն էր տոնել՝ առավելության հասնելով Անատոլի Կարպովի նկատմամբ: Արոնյանը մրցաշարում ցույց տվեց 50 տոկոսանոց արդյունք (3 միավոր): Նա 2-3-րդ տեղերը բաժանեց Իվան Սոկոլովի հետ, որն ավարտական տուրում ոչ-ոքի խաղաց Անատոլի Կարպովի հետ: Աշխարհի նախկին չեմպիոնն այս մրցաշարում անհաջող հանդես եկավ: Նա այդպես էլ չճաշակեց հաղթանակի քաղցրությունը: Չորս պարտիաներում ոչ-ոքի խաղաց, երկուսում պարտվեց եւ 2 միավորով եզրափակեց աղյուսակը:

Լուի վան Գալը վերադառնում է «Այաքս»

52-ամյա Լուի վան Գալը վերադառնում է «Այաքս»: Նա կզբաղեցնի ակումբի տեխնիկական տնօրենի պաշտոնը: Թիմի գլխավոր մարզիչ Ռոնալդ Կումանը նշել է, որ իր համոզմամբ դա Լուի վան Գալի վերջին նշանակումն է, քանի որ վերջինս հայտարարել է, որ այլեւս մարզչական գործունեությամբ չի զբաղվելու: «Այաքսի», «Բարսելոնի», «Ամերիկայի» եւ Հոլանդիայի հավաքականի նախկին գլխավոր մարզիչն իր պարտականությունների կատարմանը կանցնի նոյեմբերի 1-ից: Այսպիսով, հոլանդացի մասնագետն իրեն համապատասխան աշխատանք գտավ: Մինչ այդ նրա հետ բանակցություններ էր վարում «Սպարտակի» նախագահ Անդրեյ Չերվիչենկոն՝ առաջարկելով գլխավորել թիմը:

Վիլտորը մտադիր է հեռանալ «Արսենալից»

Ֆրանսիայի հավաքականի եւ «Արսենալի» հարձակվող Սիլվեն Վիլտորը հայտարարել է, որ մրցաշրջանի ավարտից հետո մտադիր է հեռանալ անգլիական ակումբից: Նրա պայմանագրի ժամկետն «Արսենալի» հետ ավարտվում է: Նոր պայմանագրի հարցով Վիլտորի ներկայացուցիչները մի քանի անգամ հանդիպել են «Արսենալի» ղեկավարության հետ, սակայն ընդհանուր հայտարարի չեն եկել: Վիլտորը պահանջում է եռամյա պայմանագիր կնքել, մինչդեռ «Արսենալը» նրանց միայն երկու տարվա պայմանագիր է առաջարկում: Վիլտորը հայտարարել է, որ պայմանագրի կնքման հարցով այլեւս բանակցություններ չեն լինի եւ, ամենայն հավանականությամբ, մրցաշրջանի ավարտից հետո իննն ազատ ֆուտբոլիստի կարգավիճակ կստանա: Հիշեցնենք, որ 3 տարի առաջ «Արսենալը» Վիլտորի համար «Բորդոյին» 18 մլն դոլար էր վճարել: Այդ գումարն այն ժամանակ «Արսենալի» համար ռեկորդային էր:

Լապորտան հետաքրքրվում է Ռուի Կոշտայով

«Բարսելոնը» ցանկանում է «Միլանի» հետ բանակցել Ռուի Կոշտայի տրանսֆերի շուրջ: Իսպանական ակումբի նախագահ Խոան Լապորտան վաղուց էր հետաքրքրվում պորտուգալացի կիսապաշտպանով: Բրազիլացի Կակայի «Միլան» տեղափոխվելուց հետո Կոշտան կորցրել է տեղը հիմնական կազմում: «Միլանը» պատրաստ է Կոշտային տրամադրել կատալոնացիներին՝ նրան փոխանակելով «Բարսելոնի» պաշտպան Պույոլի հետ: Ինչպես վերջերս հայտարարել էր «Բարսելոնի» ղեկավարությունը, մինչեւ հունվար ակումբը մտադիր չէ նոր ֆուտբոլիստներ ձեռք բերել: Այնպես որ գործարքը կարող է տեղի ունենալ միայն ձմռանը:

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դրամավարկային տեղեկատու

Հոկտեմբերի 10-16-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Փողի բազան նվազել է 1 մլրդ 244 մլն դրամով եւ հոկտեմբերի 16-ին կազմել 102 մլրդ 664 մլն դրամ։ Զուտ արտաքին ակտիվները (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) նվազել են 1 մլրդ 596 մլն դրամով, իսկ զուտ ներքին ակտիվներն աճել են 352 մլն դրամով։

Հոկտեմբերի 3-10-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի զանգվածն աճել է 1 մլրդ 22 մլն դրամով եւ հոկտեմբերի 10-ին կազմել 214 մլրդ 729 մլն դրամ (ընդգրկված են 20 բանկերի ցուցանիշները)։ Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել է 261 մլն դրամով եւ կազմել 84 մլրդ 157 մլն դրամ։ Դրամով ցպահանջ ավանդներն աճել են 1 մլրդ 234 մլն դրամով եւ կազմել 28 մլրդ 976 մլն դրամ։ Ժամկետային, խնայողական եւ արտարժութային ավանդներն աճել են 49 մլն դրամով եւ կազմել 101 մլրդ 596 մլն դրամ։ Արտարժույթով ավանդներն աճել են 1 մլրդ 453 մլն դրամով եւ կազմել 90 մլրդ 175 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ։ Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ ավանդները կազմել են 43 մլրդ 8 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել են 940 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 47 մլրդ 166 մլն դրամ (աճ՝ 513 մլն դրամ)։

Ֆինանսական շուկա

Հոկտեմբերի 10-16-ն ընկած ժամանակահատվածում տեղաբաշխվել են 600 մլն դրամի 52-շաբաթյա ՊՊ՝ 10.0924 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ, եւ մարվել 800 մլն դրամի 52-շաբաթյա ՊՊ՝ 15.9843 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ։

Նշված ժամանակահատվածում ԿԲ-ը ներգրավել է 1 մլրդ 310 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 5 տոկոս տոկոսադրույքով եւ մարել 1 մլրդ 600 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 5 տոկոս տոկոսադրույքով։

Արտարժույթի շուկա

Հոկտեմբերի 10-16-ն ընկած ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ դրամն արժեւորվել է 1.12 տոկոսով՝ 567.12 դրամից հասնելով 560.84 դրամի։

Նշված ժամանակահատվածում արժութային շուկայում իրականացվել են շուրջ 32,685 հազ ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 568.22 դրամ։

Շաբաթվա ընթացքում ԿԲ-ը վաճառել է 2 մլն ԱՄՆ դոլար՝ 561.54 դրամ փոխարժեքով։

ՀՀ ԿԲ Մամուլի ծառայություն

Կառույցներ եգիպտական բուրգերի տակ

Եգիպտական բուրգերը, Սֆինքսը, Գիզայի հնօրյա տաճարների ավերակները շուրջ հինգ հազարամյակ հիացնում են մարդկանց։ Եվ ահա կատարվել է նոր հայտնագործություն։ Պարզվել է, որ բուրգերի տակ կան հսկայական, բնավ չհետազոտված ստորգետնյա կառույցներ։ Գիտնականները ենթադրում են, որ գետնուղիների ցանցը տարածվելու է տասնյակ կիլոմետրեր։

Դամբարաններից մեկը հետազոտելիս գիտնականները պատահաբար դեմ առան պատի, որը փուլ եկավ։ Դա գետնուղիներից մեկի սկզբնամասն էր։ Այժմ ենթադրվում է, որ գետնուղիներն ընդգրկում են ամբողջ Գիզայի սարահարթը, որտեղ եգիպտական մեծ բուրգերն են։ «Մայակ» ռադիոկայանի տվյալներով, ներկայումս եգիպտացի եւ արտասահմանցի հնագետները կազմում են բուրգերի տակ գտնվող գետնուղիների յուրօրինակ քարտեզ։ Վերջիններիս ուսումնասիրումը թույլ կտա նորովի նայել Գիզայի բուրգերի ամբողջ համալիրին։

Եգիպտոսում աշխատող շուրջ 300 հնագիտական արշավախմբերի նպատակն արդեն հայտնաբերված օբյեկտների ուսումնասիրումն է ու պահպանումը։ Գիտնականների մի քանի խմբեր ներկայումս պեղում են մի եզակի տաճար, որն ապագայում թերեւս խամրեցնի նույնիսկ Լուքսորի հանրահայտ տաճարի փառքը։ Հիմքեր կան ենթադրելու, թե հողի տակ մնացել է շենքերի, պալատների ու տաճարների վիթխարի, նախկինում անհայտ մի համալիր։

Գիտնականների աշխատանքին զգալիորեն խանգարում է այն հանգամանքը, որ նորահայտ եզակի շինությունների վրա արդեն կառուցված են տներ, գցված են ճանապարհներ եւ հաղորդակցություններ։ Տարիներ կպահանջվեն, որպեսզի կառավարությունն ազատի այդ տարածքները, եւ հին եգիպտական մշակույթի նորահայտ կենտրոնը կարողանա ընդունել առաջին զբոսաշրջիկներին։ Ինչ վերաբերում է բուրգերի տակի գետնուղիներին, դրանք պատրաստ կլինեն մինչեւ 2005 թվականը։ Պ. Ռ.

вклад **Нарекаци**
Мудрость истории

вклад **Хоренаци**
Правота разума

- **1 месяц - 7% годовых**
- от **1000** до **10000 USD** или **EURO**
- досрочное изьятие - в течение **1 часа** и начислением **2,5% годовых**

- **3 месяца - 8,5% годовых**
- от **1000** до **10000 USD** или **EURO**
- досрочное изьятие - начисление **2,5%** в течение 1 месяца, **4%** - в течение 2 месяца, **5%** - в течение 3 месяца
- при пролонгации - **подарок "ArCa Classic"**

СТАНДАРТНЫЕ ВКЛАДЫ В ДРАМАХ И ВАЛЮТЕ

Срок вклада	Выплата процентов	AMD	USD, EURO	
			До 10.000	От 10.001 до 100,000
до востребования		3	2,5	
31 - 90 дней	в конце срока	8,5	7	7,5
	ежемесячно	8	6,5	7
91 - 182 дня	в конце срока	9	8	8,5
	ежемесячно	8	7	7,5
183 - 364 дня	в конце срока	10	9	9,5
	ежемесячно	9	8	8,5
365 дней и более	в конце срока	11	10	10,5
	ежемесячно	10	9	9,5

Вклады превышающие 50 млн. AMD или 100 тыс. USD, EURO - по индивидуальным ставкам.
Минимальная сумма срочных депозитов
- 50.000 AMD
- 100 USD, EURO

ЮНИБАНК | 53 98 70

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ ЗАО "ЮНИБАНК"

- **Центральный офис:**

г. Ереван, ул. Амирян 12
тел: (3741) **539870, 539871, 534474**
e-mail: unibank@unibank.am

- **Филиалы в г. Ереване:**

Филиал "КЕНТРОН"
ул. Абовяна 26
тел: (3741) **542431**

Филиал "КОМИТАС"
ул. Комитаса 15/2
тел: (3741) **261838**

- **Филиалы в Армении:**

Филиал "ВАНАДЗОР"
г. Ванадзор, ул. Тигран Мец 53
тел: (37451) **40872**

Филиал "ГЮМРИ"
г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1
тел: (37441) **33055**

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 21.10.2003 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	560.84	555.20	566.40
EUR	1	եվրո	652.20	648.30	656.10
RUR	1	ռուս. ռուբլի	18.68	17.60	19.80

անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մեր թերթում անվճար հայտարարություններ հրապարակելու ցանկություն ունեցողներին խնդրում ենք դրանք գրավոր ներկայացնել խմբագրության տնօրենությանը։ Հասցեն՝ Հանրապետության 47։

- Վաճառվում է գիտական եւ ճանաչողական մեծ արժեք ունեցող, հանրագիտարանային բնույթի քարտեզ «Արեւմտյան Հայաստան-1914» (Երեւան-2003)։ Հեռ.՝ 26-01-37։
- Բուհերի ուսանողների հետ պարապում եմ բարձրագույն մաթեմատիկա։ Հեռ.՝ 351879։
- Վաճառվում է Նորքի IV զ. I հ. 14 շենքի առաջին հարկում տարածք՝ 60 քմ, գինը պայմանագրային։ Հեռ.՝ 63-58-30, զանգել 9.00-16.00։
- Երեւանի Նոր Նորքի VII միկրոշրջանում վաճառվում է 6x4, 2x3,5 մետր չափերով, երկսակ պատերով երկաթե ավտոտնակ, որը կարելի է տեղափոխել այլ վայր եւ օգտագործել նաեւ եւ ավտոտնակ, եւ տեխսպասարկման, եւ խանութի համար։ Հեռ.՝ 58-01-30 (շուրջօրյա), 65-66-13 (ժամը 20-ից հետո)։

ՀԵՌՈՒՍՏԱԼՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

«Ինտերնյուս» հասարակական կազմակերպությունը հայտարարում է մեկամսյա հեռուստալրագրության դասընթացներին մասնակցելու մրցույթ։ Դասընթացները տեղի կունենան ս/թ նոյեմբերի 3-ից 29-ը Երեւանում։
Ծրագիրն իրականացվում է Միացյալ Նահանգների Միջազգային Զարգացման Գործակալության (USAID) աջակցությամբ։
Դիմել կարող են Հայաստանում գործող հեռուստաընկերությունների լրատվական ծառայությունների լրագրողները եւ օպերատորները։ Նախատեսված մասնակիցների քանակը 12 (8 լրագրող, 4 օպերատոր)։
Գլխավոր կոնսուլտանտ՝ Դոն Ռեյ /ԱՄՆ/։
4 շաբաթյա տեսական եւ գործնական վերապատրաստման դասընթացը կընդգրկի այնպիսի առարկաներ ու ոլորտներ, ինչպիսիք են ինֆորմացիոն ժուռնալիստիկայի տեսությունը եւ պրակտիկան, լրագրողական էթիկան, լրագրողական գործունեության իրավական տեսանկյունները, խոսքի վարպետությունը, ինտերնետ լրագրողների համար, նկարահանում եւ մոնտաժ (ուսանողները հնարավորություն կստանան ինքնուրույն նկարահանել եւ մոնտաժել սեփական սյուժեները)։
Վերջին երկու շաբաթը մասնակիցները կաշխատեն հեռուստատեսային լրատվական ծառայության աշխատանքային ռեժիմով։

Դասընթացի ավարտին կտրվի համապատասխան վկայական։
Դասընթացն անվճար է, իսկ շրջաններից ժամանած մասնակիցները կապահովվեն հյուրանոցով եւ սննդով։
Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ ս/թ հոկտեմբերի 24-ը Ինտերնյուսի գրասենյակ պետք է ներկայացնեն.
- Լրատվական որեւէ ծրագրով եթեր գնացած 2 սյուժե (VHS տեսաերիզի վրա) նրանցից որեւէ մեկի սցենարական պլանի հետ (տեսաշար, ձայնաշար, հարցազրույցներ եւ այլն)։
- Սրբնդեւսի. մի քանի խոսք կպրում Ձեր մասին եւ թե ինչու եք ընտրել լրագրողի մասնագիտությունը (30-40 վրկ. նույն տեսաերիզի վերջում)։
- Լրացված դիմում եւ հարցաթերթիկ (կարող եք ստանալ Ինտերնյուսի գրասենյակում)։
- Երաշխավորագիր կայանի տնօրենի կողմից։

Մրցութային հանձնաժողովը կազմվելու է Ինտերնյուսի համապատասխան մասնագետներից։
Ընտրության չափանիշներն են.
- Նվազագույնը երկամյա լրագրողական կամ օպերատորական աշխատանքային փորձ հեռուստատեսությունում։
- Ներկայացված սյուժեների համապատասխանությունը ընդունված չափանիշներին (գրագետ տեքստ, համապատասխան տեսաշար, օբյեկտիվություն, իրազեկություն եւ այլն)։
- Մասնագիտական մոտիվացիա
- Անհրաժեշտ փաստաթղթերի առկայություն։

Թեկնածուների հետ կանցկացվի հարցազրույց։
Մրցույթի արդյունքները հայտնի կդառնան ս/թ հոկտեմբերի 28-ին։
Բոլոր հարցերով կարող եք դիմել Ինտերնյուսի ուսումնական ծրագրերի բաժին.
հեռ. 52-55-27, 58-36-20, էլ.փոստ davida@internews.am
հասցե. Երեւան, Արշակունյաց 3, 3-րդ հարկ։

AED

Academy for Educational Development

VACANCY ANNOUNCEMENT

The Academy for Educational Development (AED) Yerevan office announces a job opening for the position of Deputy Country Director.

AED is a contractor organization to USAID administering its Participant Training Program. AED has been in Armenia since 1994, implementing USAID-funded short- and long-term training and human capacity and institutional development programs in different areas of economic reform, civil society development and social and health care system reform.

The Deputy Country Director will be responsible for program management working with the program and logistics staff to guide through the implementation process. He/She will advise the internal and external stakeholders on aspects of human and institutional capacity development. He/She will also oversee the development and maintenance of programmatic materials. In addition, the Deputy Country Director will develop, organize and maintain updated hard and electronic versions of background papers, success stories, as well as presentations of AED's projects.

EDUCATION/EXPERIENCE REQUIRED BY THIS POSITION:
Master's Degree, preferably in training and human capacity development
At least 3 years of practical experience in a related area
Experience in management of program and personnel
Excellent knowledge of Armenian, English and Russian languages
Excellent computer skills
Excellent interpersonal and communication skills
Ability to work under pressure

To apply, please submit your CV and a cover letter to Ms. Anoush Yedigaryan, Country Director, AED/Armenia by 5:00 PM on Thursday, November 6, 2003. Only short listed applicants will be contacted.

10 Aygedzor Street, Yerevan 375019, Armenia
Ph: (3741) 22-10-48; 22-56-36; 26-69-36 FA (3741) 27-56-86 Email: aed@arminco.com

Comp MASTER Համակարգչային ուսուցման կենտրոն

MS Windows, Word, Excel, Internet, E-mail, fax, printer, scanner

MS Excel (yrn.) MS Access Corel Draw Adobe Photoshop
QuarkXPress ArchiCAD 3D MAX Studio

C ++ Visual C ++ Visual Basic Java Visual FoxPro

HTML, Java Script, (+ MS FrontPage, Macromedia Dreamweaver)
HTML (yrn.), Macromedia Dreamweaver MX, CSS, DHTML
Macromedia Flash, Action Script

ASP, PHP, JSP

"CompMaster"

Աբովյան 16
Հեռ.(+374 1) 564218
E-mail; comp@master.am
Http:// www.master.am

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 20. 10. 2003 Գինը՝ 100 դրամ